

Reglement

for

Undervisningen i Gymnastik

og

de dermed forenede Baabenøvelser

i

den danske Armee.

Kjøbenhavn, 1837.

Trykt i det Poppste Officin, ved J. G. Salomon.

Dette Reglement har Hans Majestat Kongen allernaadigst approberet til Regel og Rettesnover for Underviisningen i Gymnastik og de dermed forenede Baabenvælser i den danske Armee; hvilket efter allerhøieste Besaling herved bekendtgjøres.

København, den 9de November 1837.

Bülow,

Generallieutenant, Hans Majestat Kongens tjenstgjørende Generaladjutant, Chef for Generaladjutant-Staben, fungerende Generalqvartærmeester og Chef for den Kgl. militaire Højskole, Marjchal ved det Kongelige Ordens-Capitul, Storkors af Dannebroggen og Dannebrogemand, samt Ridder af den preussiske røde Orns Ordens første Classe.

Indhold.

Første Afdeling.

Forberedelsesøvelserne.

	§. Sider.
Legemets Stilling	1. 2.
Gangen	2. 3.
At strække og bøje Knæene	3. 7.
At hoppe	4. 8.
At bøje sig til Siderne	5. 10.
At bøje Overkroppen fremad og tilbage	6. 11.
Dreininger med Overkroppen	7. 11.
Udstrekning af Benene	8. 12.
Knæbøning ved at hæve Benene	9. 12.
Knæløftning	10. 13.
Ligevegtsøvelser	11. 13.
At omfatte en Stang eller et Løug med Hænder og Fodder	12. 15.
At hænge i Hænderne og hæve Legemet op i højde Arme	13. 16.
Håndvegtsøvelser	14. 16.

Anden Afdeling.

Løben.

Forberedelsesløb	15. 22.
Almindeligt Løb	16. 23.

	§.	Side.
Gidelob	17.	24.
Baglænsløb	18.	24.
Bueløb	19.	25.
Regler ved Leben	=	=

Tredie Afdeling.

Springen.

Længdespring	20.	26.
Høidespring	21.	27.
Dybdespring	22.	29.
Stangspringning	23.	30.
Almindelige Regler ved Springesøvelserne	24.	32.

Fjerde Afdeling.

Voltigeren.

Førberedelsesspring	25.	35.
Sidespring	26.	39.
Bagspringene	27.	43.
Blandede Spring	28.	46.
Almindelige Regler	=	52.

Femte Afdeling.

Klavren.

Paa Tre- og Reeb-Stigen	29.	53.
Paa Knudetouget	30.	54.
Paa det frithængende glatte Tong, eller den lodret staaende Stang	31.	54.
Paa Skraastangen	32.	55.
At kifte Nedskab	33.	59.
At invikle sig i et frithængende Tong uden Hjælp af Hænder.	34.	59.

	§.	Side.
At klavre i Treer	35.	60.
Regler ved Klavren	36.	60.

Sjette Afdeling.

Badning og Svømning.

Badning	37.	62.
Førberedende Øvelser til Svømning (Førberedelses- Selen)	38.	64.
Svømmeselens Paaspænding og Behandling under Ned- springet	39.	68.
Udspring	40.	69.
Brystsømning ved Hjælp af Arme og Been . . .	41.	71.
At flyde	42.	72.
Rygsømning	43.	73.
Vandrødning	44.	75.
Dykning	45.	77.
At svømme i Stromme	46.	79.
At svømme med Mundering, Vaaben og Vepakning	47.	80.
Hurtig-Svømning	48.	81.
At bierge	49.	82.
Hvorledes en Grav, Glob m. m. bør passeret . .	50.	84.
Om Svømmen til Hest	51.	86.
Almindelige Regler	52.	88.

Syvende Afdeling.

Huggen.

Forklaring over nogle under Hugningen forekommende Konstord og Venøvneler	53.	91.
Begyndelsesgrundene	54.	94.
De enkelte Hug	55.	107.
Parader (Dækninger)	56.	190.

	§. Side.
Efterhuggene	57. 113.
Dobbelte Hug	58. 115.
Finterne (Skinangreb)	59. 116.
At hilse til Huggen	60. 117.
Om Øvelsen i Trups	61. 118.
Forberedelsen til Contrahuggen	62. 119.
Contrahuggen	63. 120.

Ottende Afdeling.

Hugning for Trainconstablerne.

A. Forberedelsen til Fods.

Dækningerne	64. 123.
Espadonneringen	65. 126.
Forberedende Hug	66. 126.
Hug, udførte i Forbindelse med Parader	67. 128.
Stød og Hug, udførte fra Dækningerne	68. 134.
B. Til Hest	69. 141.

Niende Afdeling.

Om Bajonetfægtning imod Infanterie.

Stilling, Bendinger og Gangmaader	70. 144.
Stød paa Stedet og med Udfald	71. 147.
Udfald med Skridt fremad og med Skridt tilbage samt Stødsridt	72. 151.
Enkelte og sammensatte Parader og Stød	73. 152.
Om Slagene (Battutterne)	74. 156.
Om Forsvaret mod Slag og Stød med Kolben . .	75. 158.
Øvelsen i Trups	76. 160.
Forberedelsen til Contrabajonetteringen	77. 161.
Om Angrebet under Fremrykningen og om Stands- ningsstødene	78. 162.

	§. Side.
Almindelige Regler for Contrabajonetteringen	79. 164.
Bajonettsens Unvendelse imod den med Sabel beväbnede Infanterist, og omvendt	80. 168.

Tiende Afdeling.

Bajonetfægtning imod Cavallerie.

A. Om Forholdet imod den sabelbeväbnede Rytter.	
Stilling, Bendinger og Gangmaader	81. 171.
Stød paa Stedet og med Udfald	82. 173.
Stød i Forbindelse med forskellige Gangmaader . .	83. 175.
Parader og Efterstød	84. 177.
B. Om Forholdet imod Landseneren.	
Stilling, Bendinger og Gangmaader	85. 179.
Stedet og Udfaldet, samt Spring i Forbindelse med Stød	86. 180.
Parader og Efterstød	87. 180.
Om Forholdet imod Landslag, samt naar Landseneren svinger sin Landsæ til en forandret Dækning .	88. 183.
Øvelsen i Trups	89. 184.
Stoden efter hængende Kugler, og Forberedelsen til Contrafægtningen	90. 184.
Almindelige Regler for Kampen imod Cavalleristen .	91. 188.

Ellevte Afdeling.

Om de almindelige Forholds- og Forsigtigheds-Regler, samt ovrige Bestemmelser, de gymnastiske Øvel- ser vedkommende.

Om de almindelige Forholds- og Forsigtigheds-Regler .	92. 197.
Om de Dele af Gymnastikken, hvori Nekutterne skulle øves i Exerceer-skolerne	93. 204.

Om de Dele af Gymnastikken, hvori det tjenstgjørende Mandskab skal øves	94. 205.
Om de Dele af Gymnastikken, hvori Eleverne af de militaire Undervisningsanstalter for Underofficer- er og Spillemand samt i de militaire Caserne- skoler skulle øves	95. 208.
Om hvorledes Gymnastikken og de hermed forenede Baabenøvelser batterie- escadrons- eller com- pagnieværs skulle foretages med det tjenstgjørende Mandskab, samt hvad øvrigt herved er at tagttage	96. 209.
Om hvorledes Svømmesøvelserne skulle foretages batterie- escadrons- eller compagnieværs med det tjenstgjørende Mandskab, samt hvad øvrigt herved er at tagttage	97. 212.
Om Batterie- Escadrons- og Compagnie-Lærerne . .	98. 215.
Om Regiments- eller Corps-Gymnastiklærerne . .	99. 218.
Om samtlige Læreres aarlige Øvelser	100. 221.
Om de Øvelser, hvori Armeens Officerer skulle deelteage	101. 222.

Første Afdeling.

Forberedelsesøvelser.

A. De almindelige forberedende Øvelser.

Er Mandskabet opstillet paa eet eller to Geleder, i hvil-
ket sidste Tilfælde Gelederne først aabnes paa 3 Skridt,
da commanderes:

"Til Forberedelsesøvelser — til Venstre(Høire)
tag Afstand!"

Mandskabet retter sig hurtigen i een Arms Afstand
til den befalede Side, ved at lægge den hoire (venstre)
Haand paa Sidemandens Skulder.

"To!"

Haanden falder igjen ned til Laaret.

Afstanden kan ogsaa efter Omstændighederne tages
fra Midten; der commanderes:

"Til Forberedelsesøvelser — fra Midten —
tag Afstand!"

Denne Afstand tages til Høire og Venstre, over-
ensstemmende med de nyligt givne Regler for Afstanden
fra Fløiene.

§. 1.

Legemets Stilling.

Legemets Stilling maa være naturlig og uden Tvang; Hovedet løftes vel i veiret, dog uden at ligge bagover, og Hagen trækkes noget ind; det bor holdes saa frit, at Soldaten, uden at dreie Skuldrene, kan bevæge det til Siderne; Skuldrene trækkes stærkt tilbage og nedad, hvorved Brystet kommer frem og Underlivet noget ind; de holdes lige, d. e. den ene ikke længere frem, eller høiere op, end den anden; Armene bor hænge frit ned til Siderne; Baar og Been være samlede; Knæene strakte; Hælene tæt ved hinanden, og Fodderne saameget udad, at de omrent danne en ret Vinkel; Legemet bor i det Hele hvile noget mere paa Fodboldene, end paa Hælene.

"Paa Fodboldene — Et!"

Soldaten hører sig op paa Fodboldene, hvorved Hælene forblive samlede, og Knæene strakte.

Under Stillingen, som i Begyndelsen kun maa holdes i kort Tid, paasees, at Legemet holdes lige og roligt uden at vække.

"To!"

Hælene sættes igjen langsomt ned til Jorden.

Med Øvelsen i Legemets Stilling forenes stærke Dreninger af Hovedet til Høire og Venstre, saavel som sammes Beining fremad og tilbage; ligesom og Rekrutten bor vænnes til at bevæge Armene opad, til Siderne, lige frem og bagud.

'Dreining med Hovedet til Høire (Venstre)
Et!"

Hovedet dreies stærkt til den forestrevne Side, idet Legemet holdes aldeles roligt. Ved

"To!"

dreies Hovedet til den modsatte Side, d. s. fr., indtil der commanderes:

"Lige ud!"

"Beining med Hovedet fremad (tilbage) —
Et! To!"

Herved forholdes paa samme Maade.

"Høire (venstre) Arm (begge Arme) til Siden (fremad; bagud) — Et! To!"

§. 2.

Gangen.

1. Almindelig Gang.

Før at øve Soldaten i at bevæge sig med Sikkerhed, Lethed og Anstand, maa Læreren ofte lade ham gaae forbi sig i forskjellige Retninger.

Gangen foretages rigtigst i en Kreds omkring Læreren, da denne herved bedst kan oversee Mandskabet, og saaledes lettere blive i stand til at rette de Fejl, som begaaes; dog bor han ikke altid binde sig til Kredsgangen, men ogsaa lade Gangavelserne foretages i lige Linier og Fjærkanter.

Under Gangen maa imellem hver Mand være en Afstand af henved 3. Skridt.

Der commanderes:

"Høire (Venstre) om — gaae!"

Bed Gangen paasees, at Legemet bringes utvungent frem; at Armene ikke slingre, men bevæges naturligt frem og tilbage saaledes, at den høire Arm og det venstre Been og den venstre Arm og det høire Been omrent følges ad; at Knæet og Bristen ved hvert Skridt strækkes og Fodsprisen sættes noget udad; at Fodderne ikke krydse eller støde an paa hinanden, og at hverken Hælen eller Bal-

den, men næsten hele Fodens underste Flade, paa eengang sættes paa Jorden; at Foden træder lige paa Jorden, og ikke mere paa den indvendige, end paa den udvendige, Side; at Skridtene ere middelmaadigt store, og staae i Forhold til Underlegemets Længde, samt at Overlegemets Holdning og Ustund er saaledes, som under Legemets Stilling er fastsat.

"Paa Fodbaldene — Et!"

Gangen paa Fodbaldene udføres, overensstemmende med de nyligen for Gangen givne almindelige Regler, indtil en Længde af 30 til 50 Skridt.

"To!"

Hælene sættes til Jorden, og Gangen fortsættes igjen paa hele Foden.

I den almindelige Gang maae omrent 108 Skridt tilbagelægges i Minuten, dog uden at det derved fordres, at Mandskabet holder Fodslag.

2. Hurtiggang.

Skal Mandskabet foretage den hurtige Gang fra Stedet af, da commanderes:

"Høire (Venstre) om! — Hurtiggang — gaae!"

Er Mandskabet i Forberedelsesgangen, da commanderes kun:

"Gaae!"

Den hurtige Gang øves i de under den almindelige Gang anførte Gangmaader, overensstemmende med de derfor givne Regler; kun iagttages, at Skridtene gjøres noget hurtigere, saa at omrent 130 Skridt tilbagelægges i eet Minut.

3. Sidegang.

Sidegangen øves paa Fodbaldene til begge Sider enten saaledes, at den ene Fod sættes ved Siden af den

anden, eller og bag om og forbi den anden. Skal Gangen paa forstnævnte Maade skee til Høire, da træder den høire Fod først et passende Skridt til den høire Side, hvorpaa den venstre Fod strax følger efter og sættes ved Siden af den høire, og saaledes modsat, hvis Gangen skeer til venstre Side. Skal derimod paa den sidstnævnte Maade gaaes til Høire, da sættes, efterat den heire Fod er flyttet et passende Skridt ligeud til heire Side, den venstre Fod bagom og noget forbi denne saaledes, at Skinnebenet af det bageste Been berorer Leggen af det forreste, o. s. v. Ved Gangen til venstre Side forholdes modsat. Ved begge Gangmaader gjøres Skridtene hurtige og ikke for lange.

Efterat Exerren forud har underrettet Mandskabet om, paa hvilken af de fornævnte Maader Gangen skal foretages, da commanderes, naar Mandskabet er i Gangen fremad:

"Høire (Venstre) om!"

hvornæst Gangen fortsættes til Siden i samme Retning, som den, i hvilken Mandskabet er gaaet frem.

4. Baglængsgang.

Er Mandskabet i den almindelige Gang fremad, commanderes:

"Høire (Venstre) omkring!"

hvorpaa det hurtigt gør Vendingen til den forestrevne Side, og fortsætter Gangen baglæns og paa Fodbaldene. Skridtene bør være hurtige og korte, Knæene næsten strakte, Fodspidserne sættes stærkt udad; Legemet holdes næsten lige, og hellere lidt forover, end tilbage.

Foretages Gangen i en Kreds, da skal Vendingen skee til den Side, som vender ind i Kredsen; foretages

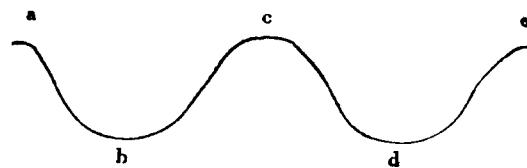
Gangen i en lige Linie, da er det ligegyldigt, til hvilken Side Vendingen skeer; i begge Tilfælde er det en Regel, at naar Mandskabet har gjort "heire omkring," ses under Gangen tilbage over den venstre Skulder, og saaledes omvendt, naar det har gjort "venstre omkring."

Paa Commandoen:

"Heire (Venstre) — omkring!"

fortsættes igjen Gangen fremad, enten paa hele Foden, eller paa Fodboldene, efter Lærerens nærmere Bestemmelse.

5. Buegang.

Før at øve Buegangen, er det nødvendigt, at Læreren med Skridt betegner ovenstaaende Figur, eller i det mindste ved Stene eller andre passende Ting betegner Punkterne a, b, c, d, e, uden om og imellem hvilke Mandskabet i Gangen skal bevæge sig. Naar Pladsen eller Localet tillader det, kan Figuren være sammensat af end flere Buer, end her betegnet, og maa Afstanden imellem de nyligt nævnte Punkter i Begyndelsen være i det mindste 6 Skridt, senere formindskes den indtil 2 à 3 Skridt.

Buegangen øves i alle de i det Foregaaende beskrevne Gangmaader efter de for disse fastsatte Regler. Under Gangeværfene ber Læreren lade Soldaten i forskjellige Retninger komme sig imode, og derved stedse paasee en utvungen og god Anstand. At Mandskabets gode Holdning noie vedligeholdes, ber strængt vaages over saavel i som uden for Ejnensten.

trine frem i en ræs Gang, eller, hvis han er i en længere Afstand fra den Kaldende, løbe frem indtil han kommer ham paa 5 à 6 Skridt nær; hvorledes han, naar han nærmer sig ham i en Afstand af tvende Skridt, ber gjøre "Holdt," og, efterat have modtaget hans Besaling, træde et Skridt tilbage, derpaa gjøre fermt, dog ikke overilet, "Omkring," og efter i en munter Gang begive sig bort.

Han ber ved denne Leilighed tillige instrueres om, hvorledes han, overensstemmende med Exerceer = Reglementet og senere Besalinger, ber hilse; herved paasees, at Armen under Hilsenen løftes saa heit, at Albuen holdes i Heide og Linie med Skulderen, og at den flade heire Haand, med samlede Fingre og med den indvædige Deel af Haanden nedad, legges til Skyggen af Chacoten eller Pußen af Felthuen.

Skal Soldaten astage Hat eller Hue, da skeer dette ved med Haanden at bringe den hurtigen, dog ikke med noget voldsomt Ryk, og med den aabne Deel indad, ned til Laaret.

Under denne Øvelse, som jævnlig maa foretages, ber Læreren lade Soldaten i forskjellige Retninger komme sig imode, og derved stedse paasee en utvungen og god Anstand. At Mandskabets gode Holdning noie vedligeholdes, ber strængt vaages over saavel i som uden for Ejnensten.

§. 3.

At strække og boje Knæene.

Denne Øvelse udføres paa Tælling i 5 Tempo; der commanderes:

"Paa Tælling — bei Knæene — Et!"

Hænderne sættes knyttede i Siderne paa Hostebenene saaledes, at Tommelfingeren hviler paa Pegefingeren, der vendes opad, og Haandledene holdes lige og stive.

"To!"

Soldaten hører sig paa Fodboldene med strakte og samlede Knæ.

"Tre!"

Knæene boies udad, og Kroppen synker langsomt og lodret ned indtil Laarene berore Læggene. Det paasees, at Legemet ikke vækler, at Skuldrene og Albuerne holdes vel tilbage, og at Knæene, saalænge de ere boede, ere i Retning med Godspidserne.

"Fire!"

Legemet hæves igjen langsomt og lige op paa Fodboldene i den under "To" beskrevne Stilling.

"Fem!"

Hælen sættes langsomt til Jorden, og Soldaten staer nu igjen i den Stilling, i hvilken Øvelsen begyndte.

Når disse Bevægelser ere vel indevede efter Tælling, da øves de uden Tælling.

"Uden Tælling — bø i Knæene!"

Herved iagttages det samme som paa Tælling; kun udføres Bevægelserne lid efter anden med større Hurtighed, og før det ikke fordres, at disse stee af alle paa eengang.

Denne Øvelse foretages og jevnlig med Armene udstrakte og nedhængende ved Laarene.

§. 4.

At hoppe.

Der commanderes:

"Der skal hoppes paa Stedet — begynd!"

Først boies Knæene paa den ovenanførte Maade, dernæst gives med Fodboldene et kraftfuldt Tryk, hvorved

Legemet hæves fra Jorden med samlede og strakte Knæ og med Godspidserne vendte ned og udad; i Nedspringet falder Legemet ned paa Fodboldene med udadboede Knæ, det hæves dernæst atter i Beiret, og fortsættes disse Bevægelser saaledes, indtil der commanderes:

"Holdt!"

Overlegemet maa under Bevægelserne holdes lige, og det bor mere paasees, at Mandskabet gør Springene regelrette, end hoie.

"Der skal hoppes fremad! — begynd!"

Soldaten hører sig paa den forestrevne Maade op paa Fodboldene, og Knæene boies udad og halvt ned. Ved et kraftfuldt Tryk med Fodboldene, og ved et Sving med Kroppen, som herved legges lidet forover, springes der længst muligt fremad; under Springet strækkes Knæene, og Nedspringet skeer som nyligt forklaret; derpaa gjøres et lignende Spring, o. s. fr., indtil der commanderes:

"Holdt!"

"Der skal hoppes til Høire (Venstre) (baglæns) begynd! — Holdt!"

Herved gjælde de samme Regler som ved at hoppe fremad, forsaaadt som de ere anvendelige.

Efterat Mandskabet er øvet i at hoppe paa de forestrevne Maader med boede Knæ, da øves det i at hoppe med strakte Knæ, hvorved blot Fodleddene bevæges. Under Opspringet forenes hermed $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{2}$ Vendinger til begge Sider. Der commanderes:

"Der skal hoppes med strakte Knæ — begynd!"

Hoppene maae ved denne Øvelse stee hurtigt paa hverandre.

"Høire om!"

"Venstre om!"

"Omkring!"
"Holdt!"

Hænderne, som, under de i de forhen anførte forberedende Øvelser, ere satte i Siderne for at tvinge Skuldrene vel tilbage, falde paa Commandoordet: "Hvil!" ned til Laaret. Læreren maa under disse Forberedelsesøvelser noie overholde, at Overlegemet ikke taber sin Holdning, og ved Øvelserne i at hoppe bor det især paasees, at Nedspringet seer let og noiagtigt.

§. 5.

At høie sig til Siderne.

"Sidebeining til Høire — Get!"

Overkroppen høies langsomt og saameget som muligt til den høire Side; den høire Arm hænger utvungett nedad; den venstre følger Bevægelsen og strækkes til Venstre og opad, indtil den staar lodret i veiret med den indre Deel af Haanden vendt imod Hovedet; Fingrene ere sluttede; Tommelfingeren vender bagud. Knæene maae under Bevægelsen forblive strakte, og Hælene ikke løftes fra Jorden.

"To!"

Kroppen hæves efter langsomt op i den rettede Stilling.

"Sidebeining til Venstre — Get! — To!"
udføres modsat, paa lignende Maade som til den høire Side.

"Med oploftet Fod — Sidebeining til Høire
— Get!"

Medens Beiningen seer til den foreskrevne Side, hvorved den høire Haand søger at berøre Jorden, og den venstre Arm paa den foreskrevne Maade strækkes opad,

strækkes det venstre Been i horizontal Retning ud til Siden saaledes, at hele Legemets Lyngde hviler paa det høire Been.

"To!"

Legemet bringes igjen langsomt i den opreiste Stilling.
"Med oploftet Fod — Sidebeining til Venstre — Get!"
udføres paa lignende Maade til den modsatte Side.

§. 6.

At høie Overkroppen fremad og tilbage.

"Boining med Overkroppen — Get!"

Begge Arme strækkes lodret i veiret, hvorved den indre Deel af Hænderne vender fremad; samtidigt hermed lægges Overkroppen vel tilbage, og høies dernæst langsomt frem og nedad; denne Bevægelse følges af Armmene, som strækkes ned mod Jorden og med Fingerspidserne søger at berøre Fodderne; nu hæves Overkroppen langsomt op i den første Stilling, o. s. fr., indtil der commanderes:

"Holdt!"

Under Bevægelsen maa Knæene forblive strakte, og Fodderne faste til Jorden.

§. 7.

Dreninger med Overkroppen.

"Med Overkroppen — Dreining til Høire
(Venstre) — Get!"

Bed Dreining i Høsterne vendes Overkroppen saa meget som muligt til den foreskrevne Side og bagud. Fodderne maae herved blive faste i deres Stilling, og Overkroppens Holdning ikke tabes. Paa Commandoordet:

"To!"

vendes Overkroppen til den modsatte Side, o. s. fr., indtil der commandereres:

"Holdt!"

§. 8.

Udstrækning af Benene.

"Med højre (venstre) Fod — begynd!"

Den højre (venstre) Arm holdes udstrakt med den indre Deel af Haanden nedad, horizontalt ud til Siden, og det højre (venstre) udstrakte Been kastes op i samme Retning saaledes, at Fodspidsen efterhaanden bererer Haanden. Denne Øvelse fortsættes, indtil der commandereres: "Holdt!"

§. 9.

Knæbeining ved at høje Benene.

"Knæbeining skiftviis med Benene — begynd!"

Den venstre Fod kastes op imod Sædet, saa at Hælen bererer samme, og idet den, med Balden og Taa-spidsen udad, efter bererer Jorden, kastes den højre Fod paa lignende Maade tilbage, o. s. fr., indtil der commandereres: "Holdt!"

"Knæbeining med begge Benene — begynd! — "Holdt!"

Denne Bevægelse skeer paa lignende Maade, kun med den forskel, at begge Fodderne kastes samlede og paa eengang op imod Sædet.

Disse Bevægelser bør skee med muligste Hurtighed, Læreren herved paasee, at Fodderne med halvt ned og udadboede Knæ sættes til Jorden paa den forestrevne

Maade, og at Overkoppens gode Holdning under Bevegelsen ikke tabes.

§. 10.

Knælefning.

"Knælefning — Get!"

Knæene boies halvt ned paa den forestrevne Maade.

"Lo!"

Der gjøres et Opspring paa Stedet, under hvilket Knæene trækkes saameget som muligt op imod Brystet, og Overkroppen, uden at tage sin Holdning, lægges lidet forover. Nedspringet skeer med halvt ned- og udadboede Knæ, fra hvilken Stilling et lignende Opspring igjen udføres, o. s. fr., indtil der commandereres:

"Holdt!"

hvorpaa Knæene strækkes, og hele Foden sættes til Jorden.

Denne, saavelsom alle de Øvelser, der fordre megen Kraftanwendung, maa ikke overdrives, og, især i Begyndelsen, indskrænkes til faa Bevægelser.

§. 11.

Ligevegtsøvelser.

a. Uden Ligevegtsbrædt.

"Højre (venstre) Fod — frem! (tilbage! til Siderne!)"

Bed denne Øvelse staer Mandskabet paa det ene Been, medens det andet bevæges frem, tilbage og til Siderne.

Saavel herved, som ved de følgende Ligevegtsøvelser, strækkes Armene ud til Siderne, og tjene, som en Ligevegtsstang, til at understøtte Legemet; Underarmen holdes opad; Overarmen i lige Linie med Skuldrene, og de indre Dele af Hænderne vende mod Hovedet.

Mandskabet er under denne Øvelse opstillet i dobbelt armles Afstand, og paasees det, at Knæene og Bristene under Bevægelerne strækkes vel, at Godspidserne strækkes ned og udad, samt at Legemet holdes saa lige og roligt som muligt.

Er Mandskabet ved ovennævnte Øvelse vel forberedet, da oves det i

b. paa Ligevegtsbrædtet

1) at gaae frem, og springe ned ved Enden.

Herved paasees, at Fodderne ikun sættes lidet udad; at Armene holdes udstrakte til Siderne; at Legemet holdes saameget muligt lige og roligt, og at de Bevægeler, hvorved Ligevegten, naar denne er tabt, efter skal tilveiebringes, udføres langsomt, idet man staaer paa een God og beier sig ned i Knæet.

2) At vende sig paa Brædtet afverlende til begge Sider.

Dette skeer først staaende, hvorved maa iagttages, at begge Fodderne, forend Vendingen skal skee, staae tæt for hinanden saaledes, at, hvis Vendingen skal skee til Høire, den venstre God staaer Forrest, og, hvis den skal skee til Venstre, den høire God sættes foran. Vendingen udføres derpaa fort og hurtigt, og paa eengang paa begge Fodbaldene.

Er Ligevegten tabt under Vendingen, da seges den igjen paa een af Fodderne, men ingenlunde paa dem begge; lykkes dette ikke, springes itide ned til den Side, hvor Legemet holder meest.

Kan Soldaten udføre Vendingen til begge Sider sikkert idet han staaer stille, da lærer han at gaae frem, under Gangen at vende sig og at gaae tilbage igjen, hvorved de nyligen anførte Regler iagttages.

3) At gaae baglæn ds paa Brædtet.

Herved folges de samme Regler som for Gangen fremad, med den Forskjel, at Fodderne vexelvis sættes langsomt og forsigtigt den ene bag og ikke for langt fra den anden.

De første Begyndere maae af Læreren ledes ved Haanden langs ad Brædtet; denne Hjælp formindskes Efter anden, og falder til sidst aldeles bort.

Nedspringet skeer ved denne som ved de fleste øvrige Øvelser saaledes, at den ene God kastes frem og strax derpaa den anden, at begge under Springet samles, og Fodbaldene paa eengang berore Jorden idet Knæene beies.

Bed denne saavelsom ved alle de følgende Øvelser, der ikke udføres efter Commando, opstilles Mandskabet enten lige for de Redskaber, som afbenyttes til den forestaende Øvelse, eller paa hvilket som helst Sted, der findes passeligt.

De træde i Begyndelsen Mand for Mand, og siden flere paa eengang, frem til Øvelserne, og intage etter deres forrige Plads, naar disse ere endte.

§. 12.

At omfatte en Stang eller et Toug med Hænder og Hædder.

Bed denne Øvelse omfattes den lodrette Stang eller det lodrette Toug med Hænderne saaledes, at den ene Haand giber oven over den anden, og med Fodderne saaledes, at Touget eller Stangen holdes imellem Bristen, Skinnebenet og Knæet af det ene Been, og Hælen, Smalbenet og den indvendige Deel af det andet Been, hvorved Benenes Stilling bliver den samme, som naar man siddende lægger dem overfor.

§. 13.

**At hænge i Hænderne og hæve Legemet op i
bsiede Arme.**

Denne Øvelse foretages paa Skraastangen med flere af Mandskabet paa eengang og uden Commando saaledes:

Soldaten springer op, griber med een Haand paa hver Side af Skraastangen, dog uden at Hænderne sammenfoldes, og hænger i strakte Arme, hvorpaa han, ved at bøje Armmene, hæver Legemet saa højt, at han kan see over Skraastangen; nu lader han etter Legemet synke langsomt ned ved at strække Armmene aldeles ud, og gentager Øvelsen ved vexelvis at hæve sig op til begge Sider, saaledes han kan holde det ud. Benene bør herved holdes samlede, og hænge strakte og rolige ned. Efter endt Øvelse springer han ned paa Fodbaldene med bejede Knæ.

B. Haandvegtsøvelser.

§. 14.

Disse styrke Arm- Skulder- og Bryst- Musklerne og foruge Ledenes Brug ved Mandskabets Øvelser fornødne Haandvegter bør være af 5 à 5½ Pd. Vegt Stk.

Efter Mandskabets mindre eller større Antal, seer Opstillingen til Øvelsen i eet eller to Geleder med 4 Skridts Afstand mellem Roderne og Gelederne, hvorhos Haandvegtene, forinden denne Opstilling finder Sted, maae være henlagte paa Torden i den Orden, hvori Mandskabet kommer til at staae.

"Fat Haandvegten!"

Hver Mand satter de foran sig staaende tvende Haandvegte, hvilke holdes om Grebet i en horizontal Stilling;

Armmene ere frit udstrakte ned til Siderne, og Overkroppen holdes lige og opreist.

"Til Haandvegtsøvelserne Net!"

Den venstre Fod sættes omrent $\frac{1}{2}$ Alen ud til Siden. Naar Øvelserne skulle ophøre, commanderes:

"Holdt!"

Mandskabet trækker den venstre Fod til den heire.

"Læg Haandvegten!"

Hver Mand sætter sine Haandvegte foran sig paa Torden.

Hvad Hurtigheden og Vedholdenheden angaaer, med hvilken Bevægelseerne skulle udføres, da kan herom ingen fast Bestemmelse gives; og bliver det en Selvfolge, at disse i Begyndelsen maae skee langsomt og i en kortere Tid, og efterhaanden hurtigere og mere vedholdende, alt efter som Mandskabets Kraft tiltager ved Øvelsen.

1) "Med heire Haand — sving Begten!"

Den heire Haand dreier Begten saaledes, at Finger-spidserne komme til at vende fremad.

"Get!"

Med den heire udstrakte Arm beskrives Kredse til Siden, hvorved Begten fra sin oprindelige Stilling først svinges fremad i en Bue. Under Svingningen maa Kroppen holdes roligt.

2) "Med venstre Haand — sving Begten! — Get!"

Denne Bevægelse udføres efter samme Regler som den foregaaende.

3) "Med begge Hænder — sving Begten! — Get!"

Denne Bevægelse udføres med begge Hænder paa eengang, overensstemmende med de i det Foregaaende givne Regler for Svinget med hver Haand ifær.

4) "Med høire Haand — Krydssving!"

Begten bringes i en lodret Stilling og med udstrakt Arm midt foran Ansigtet.

"Get!"

Den svinges i en Kreds nedad og til Venstre, og naar Armen, som under Svinget maa forblive udstrakt, igjen kommer i sin Stilling foran Ansigtet, beskrives en Kreds nedad og til Høire, derpaa atter til Venstre, o. s. fr. saaledes, at Kredse til hver Side beskrives slisteviis, hvorved fun i Begyndelsen maa ske et lidet Ophold ved Overgangen fra den ene Kreds til den anden; men senere udføres Kredse i en uafbrudt Bevægelse, dog saaledes, at Stillingen foran Ansigtet efter hvert Sving tydeligt markeres.

5) "Med venstre Haand — Krydssving!"

Begten bringes foran Ansigtet saaledes, som nyligt er forklaret for Krydssvinget med høire Haand. Paa Commandoen:

"Get!"

bliver Alt, hvad under den foregaaende Øvelse med høire Haand er anført, fuldført i modsat Orden saaledes, at Kredsen først beskrives til den høire, og dernæst til den venstre Side, o. s. fr.

6) "Haandsving!"

Begtene samles i en lodret Stilling og med beide Arme foran Brystet; Haandledet boies saameget indad, at Knoene berore hoerandre; Albuerne holdes omrent een Haandsbred fra Kroppen.

"Get!"

Armen stedes kraftfuldt ud til begge Sider, hvorved Begtene holdes lodret i Hænderne, og Neglene vende frem-

ad; herpaa bringes igjen Hænderne frem foran Brystet saaledes som forhen, o. s. fr.

7) "Armsving — Get!"

Fra den oprindelige Stilling, hvori Begtene holdes, føres disse med udstrakte Arme ud til Siderne, hvorved Hænderne dreies saaledes, at Neglene vende bagud; fra denne Stilling svinges Begtene med beide Arme i en Halvkreds nedad imod Midten af Legemet saaledes, at de ydre Kugler ere vendte imod hinanden; herfra stedes, idet Armen efter strækkes rastt ud i den førstnævnte Stilling, til Siden, o. s. v.

8) "Sted frem ad!"

Begtene bringes frem foran Brystet i omrent $\frac{1}{2}$ Gods Afstand fra hinanden; Hænderne ere dreiede saaledes, at Fingerspidserne vende imod hverandre; Albuerne holdes tæt til Kroppen, og Forarmene lodrette.

"Get!"

Begge Begtene stedes lige frem, hvorved Hænderne under Stedet dreies saaledes, at Neglene vende opad; derpaa vendes Begtene saaledes, at Neglene komme nedad, hvornæst de, i en Halvkreds nedad, trækkes tilbage i den foregaaende Stilling foran Brystet, o. s. fr.

9) "Haanddreining — Get!"

Med Haandledene dreies Begtene saaledes, at disse beskrive en Kreds frem og tilbage. Under denne vedvarende Dreining af Begtene løftes begge udstrakte Arme lidt efter lidt indtil de staar lodrette i veiret. Nu commanderer Læreren:

"Venstre Haand ned!"

Haanden bevæger sig langsomt ned.

"Skift!"

Den venstre Haand løftes, og den høire synker.

"Høire Haand op!"

Den hoire Haand bevæger sig langsomt opad, og begge Arme ere nu efter i en opløftet lodret Stilling.

"Begge Hænder ned!"

Begge Hænder bevæge sig samtidigt lidt efter lidt ned, indtil Armene etter hænge udstrakte ved Siderne.

10) "Sted til Siden — Get!"

Den heire Haands Begt stedes med udstrakt Arm ud til Siden i Hoide med Skulderen, hvorved Fingerspidserne vende opad; den venstre Haands Begt bringes med tilbagebevet Arm ved et kort Sted nær Ryggen straat op imod den heire Skulder; dernæst føres den bag Ryggen frem forbi Siden henimod Brystet, og Begten stedes nu ud til den venstre Side paa samme Maade, som det forehen med den heire Haands Begt er skeet; samtidigt hermed trækkes den heire Haand ind til Kroppen, og denne bringes, som nyligt den venstre Haands Begt, ved et kort Sted bag Ryggen straat op imod den venstre Skulder, o. s. v.

11) "Udstod — Get!"

Med Armene udstedes Begtene eenstidigt, straat nedad til Siderne, horizontalt til Siderne, straat opad og lodret opad. Begtene maae efter hvert Udstod trækkes roligt og uden Sted ind til Kroppen i deres oprindelige Stilling, og derfra igjen udstedes. Den sidste Bevægelse ender saaledes, at Fingrene vende mod hverandre; ved de øvrige Bevægelser vendes Hænderne saaledes, at Fingrene deels vende opad, deels nedad.

12) "Sving tilbage!"

Den heire Fod sættes 2 Fod fremad, og Kroppens Tyngde hviler noget forover; begge Arme strækkes fremad foran Brystet, og Begtene berore hinanden i en lodret Stilling.

"Get!"

Armene føres det meste muligt horizontalt til Siden og bagud; Brystet maa herved komme vel frem, og Skuldrene vel tilbage; fra denne Stilling samles Begtene atter med udstrakte Arme foran Brystet, o. s. fr.

13) "Sving til Siden og bagud — Get!"

Idet Overkroppen dreies vel om i Hofterne til den venstre Side, bringes Begtene med udstrakte Arme i Hoide med Skulderen ud til venstre Side, og Kroppen hviler mest paa den venstre Fod; fra denne Stilling svinges Begtene i samme Heide med udstrakte Arme til den heire Side og vel bagud, hvorved Kroppen kommer til at hvile mest paa den heire Fod; fra denne Stilling svinges Begtene paa lignende Maade til den venstre Side og vel bagud, o. s. fr. Det ker paasees, at Fodderne under Bevægelsen staae lige.

Anden Afdeling.

Løben.

§. 15.

Forberedelsesløb.

Løbet foretages som Gangen, enten i en Kreds, eller i en lige Linie, med den fornødne Afstand imellem hver enkelt Mand.

Når Mandskabet staaer opstillet, commanderes: "Høire (venstre) om! — der skal løbes! — løb!"

Overlegemet holdes lidet forover og utvungent. Armene maae ikke fastes voldsomt frem og tilbage, men følge Benenes Bevægelser saaledes, at modsat Arm og Been omtrent følges ad; Knæet og Bristen strækkes, idet Foden fastes frem. Det fremkastede Been sættes paa Fodboldene paa Jorden, med Fodspidsen noget udad og med højet Knæ, for saaledes bedre at udføre det følgende Spring. Legemet maa aldeles hvile paa den Fod, der er fastet frem, medens den anden, med lidet højet Knæ og Fodspidsen nedad, holdes bagud. Springene maae hellere gjores høje, end lange. Den udfører Øvelsen færdigst, der med den muligste Høide forener en antagelig Længde. Regelrette og langsomme Bevægelser ere rigtigere, end

hurtige. Fedderne maae ligesaalidet ved Løbet som ved Gangen krydse hinanden, men fastes ligefrem. Når Øvelsen skal ophøre, commanderes: "Holdt!" og Mandskabet ender Løbet ved et lidet Spring med samlede Fedder, udadbekede Knæ og paa Fodboldene, saaledes som det §. 11 ved Nedspringet er anført.

Denne Løbemaade anvendes ikke i det daglige Liv, men er nyttig til at give Underlegemet Styrke og Spændekraft, og er et fortrinligt Forberedelsesmiddel ei blot til Løben, men tillige til de derefter følgende Springeavelser.

Forberedelsesløbet maa ikke fortsettes over 50 til 60 Skridt (Spring) ad Gangen, og Kredsløbet foretages i saa store Kredse, som Tilsynet og Localet tillade.

§. 16.

Almindeligt Løb.

a. Det langsomme eller vedholdende Løb.

Legemets og Armenes Holdning er den samme ved dette Løb som ved Forberedelsesløbet; men Skridtene ere forskjellige deri, at de ikke maae være saa høje, men i det Hele middelmaadige, og saaledes, at omrent 170 Skridt tilbagelægges i eet Minut. Begyndelsen skeer med en Længde af 200 til 300 Skridt, og før at øve Manden i Udholdenhed, foreges denne Længde Tid efter anden til 800 til 1000 Skridt.

Under dette Løb bor Mandskabet tillige af og til vænnes til at holde Fodslag, ligesom og til at foretage Løbet saavel i sluttet Linie som i Colonne, hvorved Læren noie maa overholde, at Mandskabet holder Fodslag, og at den sluttede Orden og Retningen ikke tabes.

b. Det hurtige Løb.

Dette udføres som det langsomme; dog bor Skridtene være langt hurtigere, og Overlegemet legges vel forover

Begyndelsen skeer med 50 Skridt, og fortsættes ved større Øvelse indtil 150 Skridt.

Skal der fra Forberedelsesløbet begyndes med det langsomme Løb, commanderes:

"Løb!"

og skal Overgangen herfra skee til det hurtige Løb, com- manderes:

"Hurtigt — Løb!"

Skal det langsomme eller hurtige Løb udføres fra Stedet, da commanderes:

"Langsamt (hurtigt) Løb — løb!"

§. 17.

S i d e l ø b.

Dette foretages til begge Sider overensstemmende med de for Sidegangen givne Regler, og øves fra 30 til 60 Skridt.

§. 18.

B a g l æ n d s l ø b.

Idet Soldaten løber ligefrem, kaster han, paa Com- mandoen "Heire omkring!" den venstre Fod frem og over til den heire Side, i modsat Tilfælde den hoire Fod frem og over til den venstre Side, og dreier Legemet hurtigt omkring til samme Side. Skridtene maae under Løbet være korte og hurtige; iovrigt gjælde for Baglænsløbet de under Baglængsgangen fremsatte Regler; kun tilfoies, at under Baglænsløbet maa Mandskabet tillige øves i at kunne standse.

Skal fra Baglænsløbet efter løbes fremad, com- manderes:

"Heire (venstre) omkring!"

Denne Løbemaade maa indskrænkes til 25 til 30 Skridt.

§. 19.

B u e l o b

øves fremad, til Siderne og baglæncts, overensstemmende med de for Buegangen §. 2 fremsatte Regler.

Da Løbeøvelserne ere angribende for Bryket, bor de behandles forsigtigt og særdeles gradevis; for stærkt spændte eller bundne Seler og Strompebaand, samt snevre Beenklæder og hvad der iovrigt kan hindre Lemmernes frie Bevægelse, bor, saavidt muligt, forebygges.

Efter anstrængende Løb lader man Mandskabet gaae flere Gange omkring Løbebanen eller Øvelsesstedet, først med hurtigere, derefter med mindre hurtige Skridt, indtil det er fuldkomment afkjølet, hvorved folges de for Gangen i det Foregaaende givne Regler.

Hvor Leiligheden tilbyder sig, bor Mandskabet tillige øves i at løbe op og ned af Skraaninger eller Bakker, samt paa ujevne Veie.

Læreren bor være neie opmærksom paa de Løbende, iagttage, hvilken Indflydelse især de anstrængende Løbe- maader yttre paa enhver Mand, og lade de Svagere og overhovedet hver den, der synes at være vel meget an- greben eller stakaendet, itide høre op.

Tredie Afdeling.

S p r i n g e n.

§. 20.

Længdespring.

a. Uden Tilløb.

Der afridses Mærker i Jorden, $1\frac{1}{2}$ til $2\frac{1}{2}$ Alen fra hverandre.

Den Springende stiller sig lidet foran det første Mærke, hever sig op paa Fodboldene, beier Knæene, og springer, med samlede Fodder og strakte Knæ, fra dette hen til det andet Mærke. Nedspringet fleer paa Fodboldene med noget udad beiede Knæ, og Overlegemet lidet forover.

b. Med Tilløb.

Dette foretages ligeledes efter Mærker, der ridses i Jorden 3 til 4 Alen fra hverandre, hvilken Længde Tid efter anden foreges, ligesom Soldatens Færdighed tiltager, indtil 6 Alen. Ved det første Mærke (Opspringsstedet) lægges en eller anden uskadelig Gjenstand, for at forebygge, at den Springende ved Opspringet ikke overskridet Mærket.

Den Springende stiller sig, alt efter Længdespringets Størrelse, i 10-15-20 Skridts Afstand fra det første Mærke. Tilløbet begyndes med langsomme og smaa Skridt; men Hurtigheden foreges ved hvert Skridt, Manden nærmer sig det Sted, hvorfra Opspringet skal ske; her hever han sig op ved et kraftfuldt Sted med den ene Fod, kaster i det samme Øieblit den anden Fod med strakt Knæ og Wrist frem, samler hurtigt under Springet begge Fodderne, og ender Springet paa Fodboldene med samlede Fodder, udadboiede Knæ og Overlegemet lidet forover. Ved lange Spring bor man i Nedspringet ikke soge at standse den fremadgaaende Bevægelse paa eengang, men lidt efter lidt, og derved, at man efter endt Beining gør et kort Spring, eller nogle hurtige Skridt fremad.

Når Mandskabet har opnaaet nogen Øvelse i Længdespringet, opstilles imellem begge Mærker en ophevet Gjenstand (Springemaskinen), for med Længdespringet at forene en antagelig Heide.

Er Mandskabet vel øvet i Længdespring paa jvn Jord eller Gulv, maa denne Øvelse foretages over Grøfter, eller over en dertil indrettet Springgrav, hvis smalleste Ende bor være 3 Alen og bredeste $4\frac{1}{2}$ Alen.

§. 21.

Høidespring.

a. Uden Tilløb.

Soldaten stiller sig noget foran den paa Springeredskabet udstrakte Snor, hever sig op paa Fodboldene, beier Knæene, og springer i samme Øieblit op og over Snoren med samlede Fodder. Idet Springet fleer, trækkes de udadbeiede Knæ vel op imod Brystet. Nedspringet fleer som sædvanligt.

Naar Springet uden Tillob er øvet til en Heide af 1 Alen, da øves det

b. med Tillob.

Dette foretages ligesom Længdespringet med Tillob, dog saaledes, at man ved Opspringet især søger at bringe Legemet i veiret. Springet foretages først i en Heide af 1 Alen, og fortsættes til en Heide af 2 Alen. Tillobet maa heller være kort, end langt, og stedse staae i passende Forhold til den Heide, der skal springes over.

Opspringet skeer ikke stedse fra et og samme Sted, men ber skee længere fra Snoren, alt eftersom denne legges højere, da Springet ellers ikke vil kunne faae den nødvendige Bue.

Det maa aldrig tillades Mandskabet at gjøre et højere Spring, forinden et lavere er lært til Sikkerhed. Knæ og Fedder bor under Springet løftes lige i veiret, og ikke kastes til Siden; denne Feil er i Almindelighed Beviiis for, at Heiden ikke staarer i Forhold til den Springendes Færdighed.

At gjøre voldsomt Tillob, at holde Kroppen tilbage idet Springet skeer, og at ende Springet paa Hælene eller paa fuld Fod, ere farlige Feil, som omhyggeligen bor forebygges.

Heidespring bor ligeledes øves ved at kaste eet af Benene til Siden over Snoren.

I dette Tilfælde stiller Soldaten sig, hvis det hoire Been først skal kastes over, til hoire Side af og i passende Afstand fra Springeredskabet, tager et strax Tillob, og kaster under dette, idet han nærmer sig Snoren, først det hoire Been næsten strakt fra Siden af over Snoren, strax derpaa og under Opspringet det venstre Been næsten strakt over samme, og springer derpaa ned paa den mod-

satte Side først paa den hoire og strax derefter tillige paa den venstre Fod. Skal Springet udføres først med det venstre Been, finder det Modsatte Sted.

Bed denne Springemaade maa det bemærkes, at intet Forspring, men ikkun nogle faa Skridts Tillob, kan finde Sted.

Springen i Heiden med Tillob foretages ikke blot ved Hjælp af Springemaskinen, men ber tillige, hvor Lejlighed dertil haves, øves over Gjerder, lave Bomme eller andre faststaende Gjenstande.

§. 22.

D y b d e s p r i n g.

Bed Dybdespring forstaaes ikke Spring ned fra betydelige Heider; thi disse kunne letteligen vorde farlige; derimod forstaaes herved saadanne Spring, der ikke udføres fra større Heider, end de øvrige Øvelser gjøre nødvendige. Indskrænkes Dybdespringet hertil, da er det intet mindre end farligt; hvorimod det kan vorde skadeligt, naar Soldaten ikke tidligenvænnes til at springe regelret ned endog fra ubetydelige Heider. Med Hensyn hertil er denne Øvelse uundværlig, men ber ikke øves uden til en Dybde fra 1 til $1\frac{1}{2}$ Alen.

Springet udføres aldeles paa samme Maade som Længdespringet, ved at kaste eet af Benene frem. Nedspringet bor ikke udføres med stor Beining af Knæene, men med noget spændte Muskler, for at forhindre Legemets alfor pludselige Nedsynken; man bor ei heller efter Nedspringet forblive staande med beiede Knæ, men derimod strax efter samme udstrække disse, og paa denne Maade ende Springet med eet eller flere fortsatte Hop eller smaa Heidespring.

Bed denne Leilighed gjøres Mandskabet opmærksomt paa, at naar de under Sildsvaade eller andre uforudsete tilfælde skulle være nødsagede til, uden at kunne hjælpe sig paa anden Maade, at springe ned fra betydelige Højder, de da, hvis Omstændighederne tillade det, bør lægge Hænderne paa det Sted, hvorpaa de staae eller sidde, og derpaa springe forsigtigt ned, ved, om muligt, idet Springet skeer, tillige at støtte paa eller hjælpe sig med Hænderne; thi herved formindskes Springets Virkning betydeligt.

§. 23.

Stangspringning.

Denne Øvelse foretages ikke, forinden der er gjort antagelig Fremgang i de foregaaende (frie) Spring, saa meget mere, som de ved samme anførte Forøvelser ogsaa ere nødvendige herved.

Springet udføres først uden og dernæst med Tilloeb.

Forinden Øvelsen foretages over Snoren eller nogen anden bestemt Gjenstand, hvor man først staaende, derpaa med 2 til 3 Skridts Tilloeb, gjøre sig bekjendt med Brugen af Stangen, og følgende Forøvelser derfor flittigt øves, nemlig:

- 1) Stangen holdes saaledes, at den ene Haand omfatter den foroven, med Tommelfingeren opad, og den anden midtveis eller forneden (alt i Forhold til den Heide, der skal springes) med Tommelfingeren nedad.
- 2) Skal Vendingen skee til hoire Side, maa den venstre Haand holdes nederst, og den venstre Fod gjøre Opspringet (Stedet). Skal Vendingen skee til Venstre, finder det Modsatte Sted. Saavel den afstødende Fod som den tilspidsede Ende af Stangen maa sættes næsten paa een og samme Tid paa For-

den. Stangen sættes lidet foran den Gjenstand, over hvilken der skal springes, og omtrent i 12 til 18 Tommers Afstand fra den afstødende Fod.

- 3) I samme Øieblik hæves Legemet, deels ved Hjælp af den afstødende Fod, og deels ved Armenes Kraft, saa høit, at Underlegemet kan bringes til Siden og over vedkommende Gjenstand. Legemet dreies under Springet saaledes, at Nedspringet ender med Ansigtet imod det Sted, fra hvilket Opspringet skeete. Lave Spring kunne udføres uden omtalte Dreining. Benene svinges sluttede og næsten strakte op og over; den nederste udstrakte Arm tjener under Springet til at understøtte, og den øverste til at hæve, Legemet op. For rigtigt at kunne støtte paa Stangen, maa Legemet under Springet holdes tæt til samme.
- 4) Skal Stangen tages med i Springet, da maa den Springende, idet Legemet svæver over Snoren, ved Hjælp af begge Hænder hurtigt trække Stangen lige op og over samme uden at røre den. Skal den derimod ikke tages med, da giver den Springende, idet Nedspringet begynder, et Tryk med begge Hænder imod Stangen saaledes, at den, uden at røre Snoren, falder tilbage paa det Sted, hvorfra Opspringet skeete. Begge disse Maader ber øves.

Under Tillobet vendes Legemet lidet til Siden, og Stangen holdes noget skråat, og omtrent i den Retning, i hvilken Springet skal udføres.

Er man gjort vel bekjendt med de ovenanserte almindelige Regler for Brugen af Stangen, da øves selve Springet over Snoren (Fordvolden, Springgraven) efter de angivne Regler, først uden og

dernæst med Tilleb, saavel i Længden som i Hviden. Reglerne for Stangspringet i Længden ere næsten de samme, som for dette Spring i Hviden, med den Forskel, at den Springende, ved det sidste, under Opspringet maa sæge, saameget muligt, at trække sig i veiret, og ved det første tillige støde sig frem. Længdespringet med Stang anvendes almindeligen ikun over en Groft, og Stangen sættes da midt i Groften.

Naar Springet bringes til den Heide, som Enhver med udstrakt Arm kan naae, og til en Længde, der er dobbelt saa stor som hans eget Legems Heide, da er dette tilstrækkeligt.

§. 24.

Almindelige Negler ved Springeovelerne.

Fremgangen ved Springeovelerne bør stedse ske meget gradevis, og et højere eller længere Spring aldrig foretages, forinden et lavere eller kortere er lært til Sikkerhed.

Springet uden Tilleb bør flittigt øves, forinden der begyndes med Tilleb, og siden jevnligt fortsættes til større Færdighed.

Ovelsesstedet maa holdes reent og frit for Hindringer, der kunne være skadelige; især maa Læreren være opmærksom paa Stedet, hvor Op- og Nedspringet skeer. Det første maa være fast, men frit for Stene, og overstroet med Sand for at hindre Udgidning, og det sidste løst, for under Falder eller urigtigt Nedspring ei at udsætte den Springende for Fare.

Foretages Springeovelerne paa Trægulv, da bør det Sted, hvor Opspringet skeer, overtrides, og

det Sted, hvor Nedspringet skeer, forsynes med Madrasser.

Bed Stangspringning ber Jorden paa det Sted, hvor Stangen sættes ned, være løs, eller der bør gjøres en lidet Hulning, for at forebygge Stangens Udgidning.

Ligesom i Begyndelsen hver enkelt Mand bør øves først, saaledes er det og rigtigt, senere at øve Flere paa eengang, naar Pladsen og Øvelsen tillader det.

Læreren bør fra flere Sider tagtage Mandstabets Bevægelser under Øvelsen, for at kunne bemærke og rette Feilene.

De forberedende Springeoveler foretages, saaledes som tilforn er anført, efter Commando af Læreren, og Mandstabet er derved opstillet enten ved Siden af hverandre i een Arms Afstand, eller og bag hverandre; ved Hovedovelerne derimod behoves ingen Commando, uden hvor Flere paa eengang skulle deeltage; men Læreren tilholder hver Mand, efter endt Spring eller Bevægelse, strax at stille sig i Række med sine Kammerater, for at være ved Haanden, naar han efter skal foretage Øvelsen.

Fjerde Afdeling.

Voltigeren.

Ned denne Øvelse læres, ved Hjælp af Arme og Been, at hæve sig op paa eller over en fast Gjenstand. Den foretages paa Træhest, der bor være vel udstoppede.

Voltigeerhesten maa ved Tilsætning af Træklodse under Benene kunne gjores højere, alt eftersom Mandskabets Færdighed tiltager.

Springene udføres deels fra Siden, deels bag fra Hesten; de inddeltes i halve og hele.

Bed halve Spring forstaaes i Almindelighed de Bevægeller, ved hvilke man hæver sig op og sidder eller staaer paa Hesten; ved hele Spring forstaaes saadan, ved hvilke man springer over Hesten.

Bed Forberedelsesspringene, Sidespringene og de blandede Spring stilles Hesten med Siden til saaledes, at dens Hals vender til Venstre; ved Bagspringene stilles den saaledes, at den bageste Deel vender imod den Springende. Bed den forreste Bom forstaaes den, der er nærmest Hestens Hals, og ved den bageste den modsatte.

§. 25.

Forberedelsesspring.

Disse øves uden Tillob og Forspring.

a. Halvt Bomspring til Høire og Venstre.

Dette øves først til Høire paa Hestens Bagdeel. Rekrutten omfatter med den venstre Haand den bageste Bom, lagger den høire Haand paa Hestens Bagdeel, og boier Arme og Been; hernæst hæver han sig op ved forenede Kraft af Armenes og Benenes Udstrækning, lader Legemet hvile nogle Sieblerne paa de udstrakte Arme, løfter og svinger derpaa det høire Been høit, let og strakt over Hesten, griber til samme Sid med den høire Haand paa den bageste Bom, dreier Brystet mod samme, slutter strax med Kne og Laar mod Siden af Hesten, hvorpaa han sætter sig sagte ned med lige Overkrop.

Nedspringet står i Begyndelsen ved at hæve sig op i noget boede Arme med Legemet noget forover, kaste det opsvingede Been tilbage igjen, lægge Haanden tilbage paa det Sted, hvor den under Opspringet hviledede, sværve nogle Sieblerne paa Armenes, og derpaa springe ned med samlede Fedder og udadbevægede Kne.

Har Rekrutten lært at hæve sig sikkert op og springe ned paa den nyligt omtalte Maade, da vænnes han til under Opspringet strax at svinge Benet over, som og til at springe ned efterat Benet er svinget over, uden iforveien at hvile paa Armenes. Sluttelig øves han i at foretage Nedspringet med Afsving, hvilken Bevægelse står saaledes: sidende paa Hesten, svinges Benene nogle Gange frem og rastet tilbage, indtil de med strakte og samlede Kne i det mindste kunne svinges op i Høide og Linie med Skuldrene; under Tilbagefæstningen af Benene

legges Legemet vel forover, idet man hæver sig noget op i de boiede Arme, og naar Nedspringet skal udføres, da udstrekkes Armene aldeles, og med et kraftigt Tryk med Hænderne mod Bommene kastes Benene ivedret og noget til Siden, hvorpaa der springes ned med samlede Fodder og udadbøiede Knæ samt med Legemet noget forover. Nedspringet bør skee med Lethed og Sikkerhed, og jo længere man dræved kaster sig fra Hesten, jo fuldkommere er Bevægelsen udført.

Naar Springet er lært paa Bagdelen af Hesten, da øves det i Sadelen saavel til højre som til venstre Side ved at lægge en Haand paa hver Bom.

Naar Rekrutten med Sikkerhed kan springe op og af Hesten, da øves han i at springe op i det samme Dieblik Nedspringet ender, og at igjentage dette saaledes flere Gange, ved hvilken Øvelse Nedspringet udføres uden Afsving.

b. Siddende paa Hesten at hæve sig op og ned.

Idet Rekruten med halvt Bomspring har sat sig op bagved eller i Sadelen, bevirger han Overlegemet noget frem, strækker Armene ud og trækker Benene med boiede Knæ saa heit op udenom Armene, at begge Fodderne kunne, i første Tilfælde, sættes samlede bag ved Bommene, og i sidste i Sadelen; hvorpaa han reiser sig hurtigt op med lige Legeme. Nu boier han sig ned igjen, griber efter med begge Hænder paa Bommen, lader Benene langsomt synke ned, slutter, som ved det foregaaende Spring, med Knæ og Laar, og sætter sig igjen paa Hesten tæt ved Bommen. Denne Bevægelse gjentages flere Gange efter hverandre, og Nedspringet skeer som ved Bomspringet, eller og som ved Dybdespringet.

c. Halvt Mellem spring.

Den højre Haand lægges paa den bagste og den venstre Haand paa den forreste Bom; man hæver sig paa Fodboldene idet Arme og Been boies; nu hæves Legemet op ved Armenes og Benenes forenede Udstrekning, Knæene boies og trækkes op under Brystet, Fodderne sættes samlede i Sadlen og man reiser sig lige op. Nedspringet skeer paa den modsatte Side af Hesten, og udføres som et almindeligt Dybdespring.

d. Halvt Udvendig spring.

Dette Spring udføres paa samme Maade som det foregaaende, kun med den Forskjel, at Knæne under Opspringet trækkes op udenom Armene, og Fodderne derpaa sættes udenfor og tæt ved Bommene.

e. Fortsat halvt Mellem- og Udvendig= Spring.

Disse foretages efter samme Regler som de to vende foregaaende Spring, dog saaledes, at først Mellempringet og derpaa det udvendige Spring øves særskilt flere Gange efter hinanden; derpaa foretages de afværlende saaledes, at det udvendige Spring udføres strax efter Mellempringet, derpaa efter dette, o. s. fr.

Under disse Spring skeer Nedspringet baglæns med samlede Fodder og paa det samme Sted, hvor Opspringet udfortes, idet man vedbliver at holde paa Bommene; det derpaa følgende Opspring bør skee strax ved Hjælp af den Beining, med hvilken Nedspringet endte.

De her nævnte fortsatte Spring bør udføres med megen Lethed, og Hesten blot bevores med Fodboldene; de endes med at staae opreist i Sadelen, hvorfra der springes ned paa den modsatte Side.

f. Halvt Beensving.

Efterat man med Hænderne paa Bommene har høvet sig op fra Siden af Hesten saaledes, at Armeene ere blevne aldeles udstrakte, forbliver man nogle Vieblikke i denne Stilling; nu løftes den høire Haand saameget op som udfordres for at det høire Laar kan svinges over den bagste Bom, hvorpaa Haanden etter strax gribet paa Bommen; Legemet svæver saaledes paa strakte Arme nogle Vieblikke, indtil det høire Laar etter paa samme Maade svinges tilbage; dette fortsættes 2 à 3 Gange, idet Legemet forbliver svævende paa Armeene, hvorpaa der springes ned.

Efterat disse Bevægelser ere lærte med det høire Been, læres de med det venstre Been over den forreste Bom, og udføres derpaa afværlende med begge Benene. Overkroppen maa under Svinget holdes lidet forover, og Knæ og Fodvrist udstrækkes.

g. Tilleb og Forspring.

Tillebet bør begynde langsomt, og maa tiltage i Hurtighed jo mere man nærmer sig den Gjenstand, der skal springes paa, eller over; det ender med et sædvanligt Forspring paa 2 à 3 Aflen, hvilket Alt udføres saaledes, som det under Længdespringet er forklaret.

Forspringet bør ikke ende for nær Hesten; i samme Vieblik det endes, lægges Hænderne med boede Arme og Legemet forover paa Hesten, og idet Armeene udstrækkes, stodes Fodderne fra Jorden. Efter nogen Øvelse vænnes Rekrutten under dette Opspring til at trække Knæene høit op under Brystet, som og, efter Opspringet, ved Hjælp af et kraftigt Tryk med Hænderne mod Bommene, at kaste Benene høit tilbage.

Bed Bagspring maa Rekrutten tillige øves i at lægge

Hænderne langt frem paa Hesten, og ved forcerte Spring bor Hænderne først lægges paa Hesten under Opspringet efter Forspringet.

Han bør og tidligt vænnes til et fort Tilleb, som ved de halve Spring ikke bør være længere, end 8 à 10 Alen, ved de almindelige hele Sidespring ikun 12 à 15 Alen, og ved de forcerte Spring aldrig over 20 Alen, da den Kraft, hvormed Springet selv skal udføres, svækkes eller formindskes ved et alt for langt og anstrengende Tilleb.

Den Rekrut maa stedse ansees for den færdigste, der med kortest Tilleb udfører de fordrede Bevægelser med behørig Lethed, Bestemthed og god Anstand.

Naar Hænderne under Sidespringene gribes om Bommene, da holdes de saaledes, at Tommelfingrene vende indad til Sadelen, og de øvrige Fingre udad; naar de derimod lægges paa Hesten, da skeer det saavel under Sidesom Bagspringene med lige udstrakt Haand, samlede Fingre, og saaledes, at der hviles mest paa Baldene af Hænderne.

Alle Spring bør skee paa Fodbaldene, og, hvor det kan skee, tillige ved saameget muligt at lade Legemet svæve paa strakte Arme.

Da Tillebet og Forspringet er sædeles vigtigt, bør disse øves med megen Flid og til den muligste Færdighed.

§. 26.

Side spring.

a. Bom spring.

Bed Bomspringene skal Brystet under Springet være vendt imod Bommene. De udføres saavel til Høire

som til Venstre, og Hænderne lægges som det ved de halve Bomspring er omtalt.

Bomstringene, saavelsom de i det Følgende under b, c og d anførte Spring, udføres med Tillob, men borg af de mere Dvede tilsige udføres uden Tillob.

1) Heelt Bomspring til Høire.

Legemet hæves lige op, og Benene svinges samlede med stærkt op imod Brystet boiede Knæ saaledes, at det heire Been kommer først over Hesten. Svinget her herved være saa stærkt, at Nedspringet skeer paa den modsatte Side med Ansigtet imod det Sted, hvorfra Opspringet blev gjort. Er Springet skeet med een Haand paa hver Bom, da flyttes Hænderne under samme saaledes, at den heire Haand kommer til at ligge paa den forreste og den venstre Haand paa den bageste Bom, og er det skeet med den heire Haand paa Bagdelen af Hesten, og den venstre paa den nærmest derved vorende Bom, da flyttes Hænderne ligeledes saaledes, at den heire Haand, forinden Nedspringet, lægges paa Bommen og den venstre paa Bagdelen.

2) Heelt Bomspring til Venstre
udføres efter de samme Regler til den modsatte Side.

b. Bendinger.

Bed disse forstaaes saadanne Bevægelser, ved hvilke Brystet under Springet er vendt fremad.

1) Halvt Bending til Høire.

Hænderne lægges paa Bommene, og Legemet hæves op idet Benene svinges samlede og strakte over Hestens Bagdeel og fremad. Under Svinget løftes den heire Haand, og griber strax igjen saa hurtigt paa Bommen, at Legemet kan hvile svævende paa Armene, medens Benene henge ned paa den modsatte Side af Hesten.

Fra denne Stilling skeer Nedspringet med samlede Fodder, ved at give et fort og kraftfuldt Tryk med Hænderne mod Bommene.

2) Halv Bending til Venstre
udføres efter de samme Regler til den modsatte Side.

3) Heel Bending til Høire.

Ved dette Spring lægges Hænderne som ved det foregaaende Spring, og Benene svinges strakte og samlede saa stærkt op og over Hesten, at Nedspringet kan skee paa den modsatte Side af samme med Ryggen mod Hesten.

4) Heel Bending til Venstre
udføres efter de samme Regler.

Under Bendingen til Høire strækkes den heire Arm vel for at hæve Underkroppen det meste muligt i veiret, og Legemet hviler, idet Benene svinges over Hesten, paa den venstre Arm, som i samme Sieblik boies lidet. Under Bendingen til Venstre forholdes modsat.

Jo mere udstrakt og jo højere Underlegemet hæves under Springet, jo fuldkommere er dette udført.

c. Mellem spring.

1) Halvt Mellem spring
udføres paa den i §. 25. under Litr. c. anførte Maade, men med Tillob.

Dette Spring kan og udføres paa Bagdelen af Hesten, ved at lægge den venstre Haand paa bageste Bom og den heire Haand paa Bagdelen, eller og paa Halsen, ved at lægge den heire Haand paa den forreste Bom og venstre Haand paa Halsen.

2) Heelt Mellem spring
skeer som det foregaaende Spring, kun med den Forsjel,

at Fodderne under Springet trækkes saa høit op, at de kunne bringes over Hesten uden at røre ved samme; Ned-springet stær paa den modsatte Side med Ryggen mod Hesten, og for at det kan skee saa langt fra Hesten som muligt, gives et kraftfuldt Tryk med Hænderne mod Bommene, eller Hesten, idet samme skal udføres.

3) Siddende Mellempring

udføres med Hænderne paa Bommene paa samme Maade som det hele Mellempring, dog saaledes, at det stær uden Lilleb, og at man, istedet for at springe ned, forbliver hængende paa strakte Arme med Benene samlede paa den modsatte Side af Hesten. Nedspringet stær enten paa den ved den halve Bending under b. bestrevne Maade, eller og ved at trække Fodderne samlede tilbage over Hesten, og springe ned paa det Sted, hvor Opspringet skete.

d. Ud vendig spring.

1) Halvt Ud vendig spring

stær paa den i §. 25 Litr. d. omtalte Maade, men med Lilleb.

Dette Spring kan og udføres saavel ved at lægge Hænderne samlede i Sadelen, som ved at lægge disse udenom, men tæt til, Bommene.

2) Heelt Ud vendig spring

udføres med Benene udenom Bommene, og med Hænderne lagte som ved det foregaaende Spring, efter de samme Regler som det hele Mellempring.

Dette Spring øves tillige med de mere Færdige paa den Maade, at den Springende, under og forinden Ned-springet, vender sig til een af Siderne saaledes, at han ender Springet med Brystet vendt imod Hesten.

3) Siddende Ud vendig spring

stær paa samme Maade som det foregaaende Spring, med den Forskel, at det kun foretages uden Lilleb og med Hænderne paa Bommene, samt at man, istedetfor at springe ned, bliver hængende paa strakte Arme med Benene samlede paa den modsatte Side af Hesten. For at dette kan skee, maae Hænderne under Opspringet løftes fra Bommene, og strax igjen gribes paa samme efterat Benene ere samlede. Nedspringet stær som ved det sid-dende Mellempring.

e. Halvt Ud vendig spring paa Bommene

(at staae paa Bommene)

gjores ligesom det i Litr. d under Nr. 1 anførte, dog at Benene, med stærkt boiede Knæ, trækkes saa høit op udenom Armenes, at Fodderne, med Spidserne lidet udad, kunne sættes paa Bommene, hvorpaa man reiser sig frit op og springer ned med et sædvanligt Dybdespring.

Da Springets Hoide og Længde i Almindelighed beroer saavel paa Lillebets og Forspringets Bestemthed og Hurtighed, som paa Armenes kraftfulde og hurtige Udstrekning, samt paa Hændernes rigtige Brug og Tryk, saa maa alt dette noie iagttages ved alle, men især ved de hele, Spring.

§. 27.

Bagspringene.

Disse udføres alle med Lilleb. Hændernes Stilling bor under Opspringet være saaledes, at de samlede Finger vende noget udad mod Siderne af Hesten, og at der under Springet hviles mest paa Haandbaldene.

Det er ved alle Længdespring vigtigt, at Hænderne

lægges saa høit op paa Hesten som muligt, og ved de forcerte Spring, naar Sadelpuden er paalagt, endog længere frem, end den bageste Bom.

a. Halvtsiddende Udwendigspring paa Bagdelen af Hesten.

Hænderne lægges paa Bagdelen tæt ved den bageste Bom, og man springer op og sidder paa Hesten saaledes, at Laarene slutte mod samme Bom. Under Opspringet, og forinden den Springende sætter sig ned, slutter han først med Knæene mod Siderne af Hesten; Hænderne forlade under Springet Bagdelen, og griben om den bageste Bom saaledes, at Tommelfingrene vende mod Legemet, og de øvrige Fingre mod Sadelen.

Nedspringet skeer ved Afsving saaledes, som det i det Foregaaende under §. 25 Litr. a. er forklaret.

Nedspringet kan og af de mere Øvede udføres saaledes, at Benene samlede og strakte fastes lige tilbage over Bagdelen af Hesten, idet Armene kraftfuldt udstrækkes.

Ved dette Nedspring maa den Springende i Begyndelsen hjælpes, for at han ikke, hvis Bevegelsen mislykkes, skal udsettes for farlige Stod.

b. Halvtsiddende Udwendigspring i Sadelen.

Dette Spring udføres aldeles som det foregaaende; dog maa Armenes og Benenes Udstrekning her skee hurtigere og kraftfuldere.

Under Springet flyttes Hænderne fra Bagdelen, og griben om den forreste Bom paa nyligt omtalte Maade.

Nedspringet skeer med Afsving, som ved det halve Bomspring.

c. Halvtstaende Udwendigspring paa Bagdelen af Hesten

udføres ligesom det halve sidende Spring, med den For-

stel, at Benene, med vel boiede Knæ, trækkes saa høit op udenom Armene, at Fedderne kunne sættes samlede og lidet udad paa Bagdelen tæt ved bageste Bom; derpaa reiser man sig lige op, og Nedspringet skeer enten til een af Siderne paa sadvanlig Maade, ellers og boier man sig ned i Knæene, lægger Hænderne samlede paa Halsen af Hesten og springer i det samme ud over Halsen med Benene udenom Armene (fortsat Udwendigspring).

d. Halvtstaende Udwendigspring paa bageste Bom

udføres som det foregaaende Spring, dog saaledes, at Benene her med sterket boiede Knæ maae trækkes saa høit op, at Fedderne kunne sættes samlede paa den bageste Bom, hvorpaa den Springende reiser sig lige op, og springer ned til een af Siderne.

e. Halvtstaende Spring i Sadelen gjores ligesom det foregaaende, men med noget større Kraftanwendung, og Benene trækkes saa langt frem udenom Armene og den bageste Bom, at de kunne sættes samlede i Sadelen. Efter samme Regler udføres ligesledes

f. halvtstaende Udwendigspring paa forreste Bom,

dog ber Dillebet og Forspringet herved være end kraftfuldere.

g. Heelt Udwendigspring (Springet over Hesten)

Dette Spring gjores paa samme Maade som de nyligen under Litr. a. og b. anførte sidende Spring, dog maae Hænderne under Opspringet lægges endnu længere frem, enten i Sadelen eller i det Mindste paa den bageste

Bom, og Lillebet, Forspringet samt Armenes og Benenes Udstrekning her være langt hurtigere og kraftfuldere.

Benene maae under Springet holdes vel udstrakte fra hinanden, for ikke at berore Hesten, og Nedspringet skee foran Hestens Hals med Ryggen mod samme.

Bed de under Litr. b. og g. anførte Spring legges en Sadelpude over Bommene, deels for ikke at udfætte den Springende for farlige Stod, naar Bevægelerne mislykkes, deels og for at vænne ham til, lid efter anden, at lægge Hænderne længere frem paa Hesten.

§. 28.

Blandede Spring.

a. Beensving.

1) Heelt Beensving med eet Been
udføres ligesom det under Litr. f. i Forberedelsesspringene omtalte halve Beenswing, med den Forstjel, at naar Bevægelsen skeer med det høire Been, maa Laaret, efterat være svinget over den bageste Bom, i fortsat Bevægelse svinges over den forreste Bom og ned forbi det venstre Been, hvorved den venstre Haand løftes og strax sættes til igjen. Det Modsatte iagttaes, naar Beensvinget først gjores med det venstre Been.

Er Beensvinget øvet paa denne Maade, da foretages det, ved efter Opspringet at svinge det høire Laar først over den forreste og dernæst over den bageste Bom, og derpaa ved at svinge det venstre Laar først over den bageste og dernæst over den forreste Bom.

Efter hver af de her anførte Bevægelerne skeer Nedspringet som sædvanligt.

2) Heelt Beensving med begge Benene.

Efter Opspringet svinges begge Benene samlede og i fortsat Bevægelse først over den bageste og dernæst over den forreste Bom; hvorefter den samme Bevægelse øves ved at svinge Benene først over den forreste og dernæst over den bageste Bom.

Naar de her omhandlede Bevægelerne ere øvede førstilte saaledes, at der efter hvert Sving springes ned, da maae de Færdigste øves i, forinden Nedspringet, saavel at kunne udføre hvert enkelt Sving gjentagne Gange, som og afverlende at kunne udføre de forskellige Bevægeler, hvorved Legemet stedse forbliver hængende paa de udstrakte Arme.

b. Dreininge.

1) Paa een Bom.

Siddende paa Bagdelen af Hesten med Hænderne paa bageste Bom og nær hinanden saaledes, at Tommelfingrene vende mod Sadelen, hæves Legemet op paa strakte Arme, idet Benene med boide Knæ trækkes op udenom Armene; svævende saaledes paa Armene, dreies Legemet til høire eller venstre Side saameget, at man kan sætte sig i Sadelen med Ansigtet mod Bagdelen af Hesten, under hvilken Bevægelse Hænderne stiftes; derpaa udføres den samme Bevægelse fra Sadelen til Bagdelen, o. s. f.

2) Paa begge Bomme.

Idet man sidder paa Bagdelen af Hesten med Hænderne paa bageste Bom, hæves Legemet paa strakte Arme saa heit, at ikun den inderste Deel af Knæene berorer Siderne af Hesten; nu lægges den venstre Haand midtveis paa bageste Bom og den høire midtveis paa den forreste, begge Hænderne med Tommelfingrene vendte mod Sadelen, og Legemet samt Benene svinges derpaa

ved et kort Ryk fremad til Hoire saameget, at man kan omfatte Halsen af Hesten med den inderste Deel af Knæene, ved hvilken Bevægelse Ansigtet kommer til at vende mod Sadelen; fra denne Stilling svinger man sig efter paa lignende Maade hen paa Bagdelen, o. s. fr. Naar Bevægelsen skal opobre, sætter man sig først ned paa Hesten, og springer derpaa ned fra samme med det sædvanlige Afsving.

Dreningen til Venstre udføres efter de samme Regler, med hoire Haand paa bageste og venstre Haand paa forreste Bom.

c. Krydsning (Saren).

Siddeende paa Bagdelen af Hesten med Ansigtet mod og Hænderne paa den bageste Bom, bevæges Benene nogle Gange frem og tilbage, hvorved man søger at give dem et Sving, ved hvilket man tillige ved Hjælp af Armene faste Legemet tilbage og iværret saa heit som muligt; i samme Dieblik krydse Benene hinanden idet Legemet dreies til Hoire eller Venstre, og Hænderne slippe Bommen; Legemets Stilling forandres herved saaledes, at Ansigtet vender ud mod Bagdelen af Hesten. Idet Svinget skeer, hviler Legemet i noget beide Arme lidet forover, og naar samme ender, og forend Benene krydse hinanden, ber Armene være udstrakte. Jo hsiere Benene under Opsvinget fastes tilbage, jo fuldkomnere udføres Bevægelsen.

Før at komme tilbage i den forste Stilling, griber man med begge Hænder paa bageste Bom saaledes, at Tommelfingrene vende mod Sadelen, lægger sig noget tilbage med Ryggen mod Bommen, svinger Benene ved et Ryk fremad og krydser samme over Hestens Bagdeel, idet

man efter slipper Bommen, og Legemet dreies til Hoire eller Venstre om i den omtalte Stilling. Under Krydsningen af Benene maae disse være aldeles udstrakte.

d. Høidespring.

1. Paa Bagdelen.

Der gjøres et sædvanligt Tillob og Forspring; den hoire Haand lægges paa Bagdelen og den venstre Haand paa bageste Bom; Benene swinges derpaa, idet Armene udstrækkes, saa hoit op med strakte Knæ, at de ere lodrette over Hovedet; Legemet dreies strax herpaa til Venstre, og Medspringet skeer til den modsatte Side af Hesten, med Ansigtet mod samme, og

2. Paa begge Bommene.

Herved lægges een Haand paa hver Bom, og Bevægelsen udføres dernæst paa samme Maade som den foregaaende.

e. Ligevegtsstilling er.

Herved forstaaes saadanne Bevægelser, ved hvilke man, under forskellige Stillinger eg Retninger, holder Legemet i Ligevegt paa boede eller strakte Arme.

1. Paa een Arm.

Staaende paa Bagdelen af Hesten med Ansigtet mod Bommene, beier man sig ned, lægger venstre Haand paa forreste og hoire Haand paa bageste Bom med Tommelfingrene indad mod Sadelen, dreier derpaa den hoire Albue saa sterkt indad, at Underlegemet kan hvile paa samme; nu strækkes Benene samlede tilbage og opad, indtil de danne en lige Linie med Overlegemet; i denne Stilling vedbliver Legemet at hvile nogle Dieblikke alene paa den hoire Arm, medens den venstre beiede Arm og Haand tje-

ner til at styre og holde Legemet i den nyligt beskrevne Retning. Jo roligere og mere udstrakt Legemet holdes, jo fuldkommere er Bevægelsen udført. Fra denne Stilling skeer Nedspringet, deels paa samme Side hvorfra Opspringet skee, deels ved en Dreining af Legemet paa den modsatte Side.

Bed megen Øvelse kan og den Færdighed opnæs, at man, idet Legemet svæver paa begge Armene, kan løfte den venstre Arm op og strække den lige ud saaledes, at den danner en lige Linie med Kroppen og Benene.

Paa samme Maade udføres denne Bevægelse paa den venstre Arm, ved at den venstre Haand legges paa den bageste og den heire Haand paa den forreste Bom.

Disse Ligevegtsstillinger kunne og udføres saaledes, at man fra Stillingen paa den høire Arm dreier og bringer Legemet roligt og strakt over i Stillingen paa den venstre, eller omvendt, hvorved iovrigt Hændernes Veie forbliver uforandret; deg kan denne Bevægelse ikke udføres af dem, der udmerke sig ved fortrinlige Anlæg.

2. Paa begge boede Arme.

Bagfra

udføres denne Stilling ved at legge Hænderne paa den bageste Bom, og dreie Armene saa stært indad, at Legemet aldeles hviler paa Albuerne. Tremgangsmaaden ved denne Bevægelse er iovrigt fuldkomment overensstemmende med Ligevegtsstillingen paa een Arm.

Fra Siden.

Staaende ved Siden af Hesten med een Haand paa hver Bom, hæves Legemet op i stært boede Arme, og begge Benene fastes samlede og strakte lige op og saa høit

iveiret, at de omtrent staae lodret over Hovedet, i hvilken Stilling man forbliver nogle Sieblerne roligt staaende, hvorpaa der springes ned, enten paa den Side, hvorfra Opspringet skee, eller og ved en Dreining af Legemet saaledes, at Nedspringet kan skee paa den modsatte Side.

Man kan og staaende i Sadelen udføre denne Ligevegtsstilling.

3. Paa begge strakte Arme.

Fra Siden

udføres Bevægelsen paa samme Maade som den sidst beskrevne Stilling, dog saaledes, at de boede Arme under Stillingen udstrækkes aldeles, og at man forbliver saaledes staaende nogle Sieblerne paa de strakte Arme, hvorfra Nedspringet skeer paa den nyligen omtalte Maade.

Denne Ligevegtsstilling udføres og ved Hjælp af et lidet Tilsløb og Forspring, og udstrækkes da Armene i det samme Sieblik, Benene svinges ivrebet.

Bagfra,

staaende paa Bagdelen af Hesten, legges Hænderne paa den bageste Bom, idet begge Benene svinges saa høit op, at de staae omtrent lodret over Hovedet; efterat have staat nogle Sieblerne i denne Stilling, springes der ned til een af Siderne.

Med tiltagende Færdighed kunne og ovennævnte Ligevegtsstillinger paa begge Armene foretages saaledes, at man fra strakte Arme synker ned i boede Arme, derpaa atter udstrækker disse, o. s. fr.

Jo mere udstrakt og roligt Legemet holdes under Ligevegtsstillingerne, jo fuldkommere udføres disse.

Ulmindelige Regler.

- 1) Der bor ved Voltigeren stedse iagttages en gradevis Fremgang fra det Lettere til det Sværere, og Læreren bor aldrig fordre en vanskelig Bevægelse, forinden den dertil hørende Forberedelsesøvelse vedborligen er indsvet.
 - 2) Der bor lægges Madratser ved Hesten paa det Sted, Nedspringet skal skee, eller hvor den Springende er meest utsat for at falde.
 - 3) Ved de lettere Spring skal der stedse staae En, og ved de vanskeligere Flere, ved Hesten, hvilke med megen Opmærksomhed maae vaage over den Springende, og, med oploftede Arme, samt med Legemet forover og hvilende paa det ene fremsatte Been, være i stand til med Sikkerhed og Færdighed at kunne griben ham, hvis et Spring mislykkes.
 - 4) Det bor ikke tillades, at noget Spring foretages, naar Ingen staar ved Hesten eller Voltigeerhommen, for at hjælpe og sikre den Springende.
 - 5) Læreren bor ofte selv deeltage i Øvelsen, for at foregaae Mandskabet med et godt og opmuntrende Eksempl.
-

Femte Afdeling.

Klavren.

Naar Mandskabets Arme og Been ere vel forberedede og styrkede ved de i §§. 12 og 13 angivne Forberedelsesøvelser, da læres ham Klavren i følgende Orden:

§. 29.

Paa Træ- og Næeb-Stigen.

Denne Øvelse foretages først i Midten, derpaa paa Siderne, af Stigen; i første Tilfælde holdes i begge Sidestykkerne eller Sidetougene, og, naar Næebstigen er dobelt, i sammes midterste Doug; i sidste Tilfælde holdes med begge Hænder i eet af Sidestykkerne eller Sidetougene. Med Hænderne gribes stedse saa heit, at Legemet næsten er udstrakt, og Fodderne flyttes vexelvis fra det ene til det andet Trin. Naar der klavres paa Siden af Stigen, sættes Fodderne vel udad. Der maa aldrig gribes i Trinnene.

Man gaaer ned, deels paa samme Side, hvor man gik op, ved vexelvis at flytte Hænder og Fodder Trin for Trin nedad, og derved, som fer, udstrække Legemet; deels ved at gaae over paa den modsatte Side, og derfra ned, hvorved Flere kunne bestjæstiges paa eengang paa Stigen.

§. 30.

Paa Knudetouget

sættes Fodderne ved Siden af hinanden paa een af Knu-
derne saaledes, at Touget holdes imellem de inderste Sider
af Fodderne. Med Hænderne gribes saa høit som muligt
op om Touget, og Legemet hæves op i boiede Arme, idet
begge Fodder paa eengang trækkes med boiede Knæ op
fra den ene til den anden Knude.

Naar man gaaer ned, flyttes først Hænderne veksel-
viis, og Fodderne fastholde Knuden medens Knæene stærkt
boies; herpaa aabnes Fodderne lidet, og flyttes paa eengang
fra den ene til den anden Knude paa samme Maade, som
da man gik op, o. s. fr.

§. 31.

**Paa det frithængende glatte Toug, eller den lod-
ret staagende Stang.**

a. **Bed Hjælp af Arme og Been.**

Fodderne omfattede Touget eller Stangen saaledes,
som det i Forberedelsesøvelsen §. 12 er lært. Naar Hæn-
derne med strakte Arme have grebet op om Redskabet, da
hæves Legemet op i beiede Arme, og Benene trækkes her-
ved med stærkt beiede Knæ paa eengang saa høit op som
muligt, og omfattede Touget eller Stangen, derpaa trykkes
stærkt med Fodderne, idet Knæene strækkes og Hænderne
etter grike op, o. s. fr.

Naar der gaaes ned af Knude- og glatte Touge samt
Stenger, maa man ikke lade Hænderne glide, men palme
sig ned, d. e. vekselviis grike med den ene Haand efter
den anden ned af Redskaberne, og ved at gaae ned af de
glatte Redskaber, seer det stedse i en siddende Stilling
med stærkt udadboiede Knæ.

b. **Bed Hjælp af Armene alene.**

Denne henhører til de vanskeligste Klavrevøvelser, og
kan først foretages, naar Mandskabet har opnaaet megen
Færdighed i de foregaaende Dele af Klavren.

Ovelsen bestaaer blot deti, at man klavrer op uden
Hjælp af Fodder og Been, og hvorved Hænderne flyttes saa
ledes, at den ene Haand grier oven over den anden.
Legemet bor, saavel ved at gaae op som ned af Redskabet,
holdes roligt, Been og Fodder samlede og strakte, og Ar-
mene stærkt boiede.

§. 32.

Paa Straastangen.

a. **Bed Hjælp af Hænder og Been (at entre).**

Denne Ovelse læres paa Straastangen, eller paa
Straatoouget.

Til Forberedelse læres, at hæve Benene op paa eller
over Stangen, hvorved iagttages, at man, efterat have
hævet sig op i stærkt boiede Arme, lægger først det ene og
dernæst det andet Been paa tvers over Stangen; i For-
bindelse hermed øves Mandskabet i, saavel at hænge eens-
tidigt i modsat Haand og Been, som i hoire Haand og
Been, samt i venstre Haand og Been, hvilke Ovelser fore-
tages visteviis. Det nedhængende Been maa aldeles ud-
strekkes, hvorimod det paa Stangen hvilende Been beies
stærkt og trækkes tæt op til Haanden; Armen beies vel, for
at trække Legemet saa høit op under Stangen som muligt. Her
Nedspringet fattes etter Stangen med begge Hænder og
boiede Arme, hvorpaa Legemet synker sagte ned med sam-
lede Been; Armene strækkes derpaa langsomt ud, og Neds-
pringet seer som sædvanligt. Herfra seer Overgangen
til den egentlige Entren, som foretages paa følgende Maade:

Hængende i Hænderne med boiede Arme, svinges et af Benene over Redskabet saaledes, at det i Kneboiningen hviler paa samme; det andet Been hænger frit og strakt ned. Hviler det hoire Been paa Stangen, da gribet den hoire Haand højere op, og næsten i samme Døblik svinges det venstre Been over, idet det hoire Been slipper og hænger frit ned; derefter gribet den venstre Haand højere op, og svinges næsten i samme Døblik det hoire Been over, idet det venstre Been svinges ned, o. s. fr. stiftviis med begge Hænder og Been.

Det Been, der svinges op, maa i Svinget trækkes saa højt som muligt op mod Hænderne, og disse maae efter afværlende gribet saa højt op som muligt. Det kommer herved fortinligt an paa, at Bevægelserne skee taktmæssigt og næsten eenstidigt med modsat Haand og Been, dog at Haanden bevæges lidt før Benet. Armmene bør stedse holdes boiede, og Overlegemet hæves saa højt som muligt. Læreren gior rigtigst i, at tiltælle Begynderen Bevægelserne ved Ordene:

"Get! — To!"

Der klavres ned igjen, enten ved at gribet nedad med den ene Haand efter den anden, og vexelviis at svinge Benene over og nedad, eller ved at svinge Benene over paa det Redskab, paa hvilket Entreindretningens højeste Ende er fastgjort, og gaae ned af samme ligesom af en lodret Stang. I dette tilfælde maa det noie paasees, at Armmene holdes sterket boiede medens Benene svinges over, og at Benene omfatte Redskabet tilgavns, forinden man tager fat med Hænderne. Hvis der ikke er entret højt op, da kan Øvelsen og endes ved at springe ned; men den nyligen angivne Regel: at holde Armmene sterket boiede, medens Benene og Legemet synker, maa ligeledes her noie fulges.

Med denne Øvelse forenes Bendingen til begge Sider, hvilken udføres saaledes:

Naar man paa nyligt omtalte Maade har entret noget op af Stangen, og har endt Bevægelsen saaledes, at det hoire Been hviler paa samme, da flyttes den hoire Haand tæt til hoire Knæ, og den venstre Haand sættes lige ved Siden af denne; det venstre Been svinges nu op paa samme Side og lægges tæt ved den venstre Haand; fra denne Stilling tages det hoire Been ned og lægges paa den modsatte Side af Stangen, og den hoire Haand flyttes til samme Side, hvormed Bendingen til Hoire er endt. Er derimod Bevægelsen endt saaledes, at det venstre Been hviler paa Stangen, da skeer Bendingen til Venstre paa modsat Maade.

Paa Skraatouget udføres denne Øvelse aldeles paa samme Maade, som paa Skraastangen.

b. Ved Hjælp af Hænderne alene.

Denne Øvelse foretages, enten ved vexelviis at flytte den ene Haand op efter den anden, eller ved at flytte begge Hænder paa eengang (at hoppe). I begge Tilfælde boies Armmene sterket, og Legemet holdes saa roligt som muligt.

Man gaaer ned paa samme Maade, som man gik op, eller ved at springe ned, hvis Skraastangen ikke er for høi.

I Begyndelsen kan denne Øvelse foretages med begge Hænder paa den ene Side af Stangen, og derpaa med den Haand paa hver Side af samme; fremdeles foretages den almindeligen fun opad og baglænbs; noget vanseeliggere er den, naar den skal foretages ned- og fremad.

Det er især vigtigt, at gjøre korte og hurtigt paa hverandre følgende Greb. Stundom kan dog Læreren til Forandring lade Øvelsen foretages med lange Greb, for at prove, hvo der kan komme op ved de færreste Greb.

c. At gaae op og ned ved Dreining.

Stangen flettes paa den ene Side med begge Hænder og næsten udstrakte Arme.

Hvis Dreningen skal begyndes med hoire Haand, da maa Legemet dreies til Venstre, idet man gribet med heire Haand paa samme Side, men henved een Alen fra, hvor den venstre Haand holdes. Hændernes Stilling bliver herved saaledes, at de mindste Fingre vise mod hinanden, og den indvendige Del af Haanden vender mod Ansigtet. Derpaa dreies Legemet igjen til Venstre, og man gribet med den venstre Haand paa samme Side, men henved een Alen fra, hvor den heire Haand holdes.

Bed dette Greb bliver Hændernes Stilling saaledes, at Tammelsingrene vise mod hinanden, og Bagdelen af Haanden vender mod Ansigtet. Nu flyttes atter den heire Haand, derpaa den venstre, o. s. fr.

Skal Dreningen begyndes med venstre Haand, da finder det Modsatte Sted. Begge Grebene gjores paa een og samme Side af Stangen.

Læres denne Dreining paa en Skraastang, da øves den først ned ad samme; paa en vandret Stang er det derimod ligegyldigt, til hvilken Side Dreningen først foretages. Af de mere Øvede fordres, at de ved hver Dreining ikke blot flytte Haanden henved een Alen hen til Siden, men endog længere, om muligt.

Legemet bor herved, saavelsom ved alle de Klavresøvleser, der udføres ved Hjælp af Hænder og Ar-

me alene, holdes roligt, og Benene strakte og samlede.

§. 33.

At skifte Redskab.

Før at vænne Rekrutten til at kunne hjælpe sig frem fra eet Redskab til et andet, bor han lære at skifte Redskab. Herved iagttaaes, at, naar han, hængende i eet Redskab, skal kaste sig over paa et andet, han da først maa griebe med den ene Haand om den Stang eller det Toug, hvor han skal hen, og saaledes, idet han hænger, med boiede Arme svinge begge Benene over, hvorpaa han tager fat med den anden Haand.

§. 34.

At indvile sig i et frithængende Toug uden Hjælp af Hænder.

Skjondt denne Øvelse ikun sjeldnere er anvendelig, er den dog som Legemseøvelse gavnlig, og fortjener at læres.

Man klavrer paa sædvanlig Maade nogle faa Alen op fra Jorden paa et frit hængende glat Toug, der ei bor være for tykt eller stivt; nu hænger man med boiede Arme i Hænderne, imedens Touget, ved Hjælp af det ene Been, vikles først indvendig, derpaa udvendig, om det andet Been, og holdes fast ved et Tryk af den modsatte Fod. Bed dette Tryk kan man uden videre Hjælp af Hænderne blive hængende en temmelig rum Tid, og saaledes hængende dreie Legemet til een af Siderne. Under denne Dreining kommer nu Touget, der for berorte Brystet, til at berore een af Siderne og den bageste Deel af Skuldrene. I denne Stilling kan man frit bevæge Hænderne til et eller andet Brug.

§. 35.

At Klavre i Træer.

Hvor Leilighed dertil gives, er det gavnligt, enkelte Gange at øve Mandskabet i at klavre op i Træer, fordi denne Øvelse ofte kan være anvendelig, og man kan være udsat for Fare, naar man ikke er vant dertil.

Herved iagttages, at der ikke til Øvelse klavres op i Træer uden Lov, fordi man ikke her let kan fående de torre Grene; at Fodderne sættes saa nær som muligt ved Stammen og paa de største Grene, samt at man fortinligt stoler paa Hænderne og mindst paa Fodderne.

§. 36.

Negler ved Klavren.

- 1) Naar Klavreredskabet er tyndt, som Stang eller Løg, maae Hænderne udrette det Meste; er det derimod saa tykt, at det ikke kan omfattes med Hænderne, saasom Master, eller store Træer, da savnes det tillige med Armene, og Hænderne lægges fladt paa samme. Tykkere Master og Træer omfavnes saaledes, at den ene Haand giber om den anden Underarm. Ere Redskaberne endnu tykkere, da foldes Hænderne, og Benene omfatte Redskabet saaledes, at det ene lægges foran, med Læg og Hæl, og det andet bagved, med Wrist, Skinnebeen og Knæ mod samme, eller og omsluttet Redskabet med eet Been paa hver Side, hvorved Benene enten lægges tilbage, eller og strækkes frem og omkring.
- 2) Under Klavren paa almindelige Redskaber bor Hænderne vchselvis gibe oven over hinanden, og ikke den ene flyttes efter den anden saaledes, at den ene stedse holdes overst. Hænderne bor stedse gibe saa høit

op som muligt, og Fodderne atter trækkes saameget muligt op imod Hænderne; dette kaldes: "at gjøre lange Dag." Ved at klavre nedad et Løg eller en Stang, er det især vigtigt, at Hænderne ikke glide, men vchselvis gibe under hinanden.

- 3) Der bor i det Hele stoles mest paa Hænder og Arme, og mindre paa Fodder og Been.
 - 4) Ved Klavreøvelserne finder ingen særligt Commando Sted, men naar Mandskabet er opstillet i den sædvanlige Orden, træder det ud til Øvelsen, enten Mand for Mand, eller Flere paa eengang.
 - 5) Den stroengeste Forsigtighed, forenet med stadiig Aftforsomhed paa Mandskabets forskjellige Fremskridt, er en høist nødvendig Betingelse ved Undervisningen i Klavren, uden hvilken disse Øvelser letteligen kunne blive farlige.
-

Sjette Afdeling.

Badning og Svømning.

§. 37.

Badning.

Badning øves ei blot for at rense og styrke Huden og hele Legemet, men tillige fordi den er et nødvendigt Forberedelsesmiddel til Svømning.

Den Badende bør derfor søge at gjøre sig fortrolig med Vandet, og holdes til ofte at dykke Hovedet og hele Legemet under samme; han maa uafbrudt bevæge sig i Vandet, og opholde sig der i det mindste 5 — 10 Minutter, eller ialmindelighed saalænge, indtil Legemet begynder at føle den første Kystelse af Kulden.

Med Begyndere foretages Badesøvelserne ikkun paa varme eller milde Sommerdage; ved mere Øvelse kan ethvert fundt og ræst Menneske, uden Fare for sin Helse, taale at bade sig paa en koldere Dag, som og i længere, end den nyligt anførte, Tid; dog bør hverken Bade- eller Svømme-Øvelser finde Sted, naar Luften og Vandet ikke er 12 Grader varmt, og Beiret iovrigt ikke er fordeelagtigt.

Enhver Tid paa Dagen, undtagen de første Timer

efter Middagsmaaltidet, er stillet til disse Øvelser, men Morgen- og Aften-Tiden er den fortrinligste.

Der bør gaaes langsomt til Badesstedet, og man maa opholde sig der i 15 — 20 Minuter, ja vel endog længere, for tilfulde at afkles; under dette Ophold afklæder man sig lidt efter lidt, dog beholdes Linnedet paa indtil man skal i Vandet.

Til end større Forsigtighed holder Væreren hver Mand paa Panden, Brystet og under Armene, forend han tillader ham at gaae i Vandet, for at forvisse sig om, at han er fuldkomment afkleet.

Saaasnart man er kommen i Vandet, bør Hovedet og Brystet strax vædes, og naar Vandets Dybde tillader det, bør man tillige dykke Hovedet og hele Legemet under, samt lægge sig ned og bevæge sig i alle Retninger. Det bør og paaskes, at Enhver vadsker sig tilgavns, og det maa ei tillades Nogen at gaae ud af Vandet, forinden hans Legeme er aldeles reent.

Det maa ei tillades Flere at have sig paa eengang, end at Væreren let kan overse Antallet, og hurtigen hjælpe, hvis det maatte behoves. Endvidere bør, hvor det gjøres nødvendigt, Svømmelærerne ordnes saaledes omkring de Badende, at de kunne have et vaagent Øje med disse.

Enhver maa, naar han kommer ud af Vandet, oieblikkeligen klæde sig paa, og sætte sig i Bevægelse.

Endvidt det er en antagen Sundhedsregel, at Legemet efter Badet strax astvøres, og, om muligt, gnides med et ildent Klæde, har dog mangeaarrig Erfaring lært, at det ingenlunde skader et fundt Menneske, om denne Regel ikke folges, hvorimod hurtig Paaklædning og passende Bevægelse strax efter Badet ere høist nødvendige.

Undskylder Nogen sig med een eller anden Upasselig-

hed, og man er overbevist om, at det ikke er Hjælpenstab eller Frygt, da lader man ham for den Gang være fri for at deltagte, da det i tvivlsomme Tilfælde er bedre at frigate, end at tringe; men en Saadan bor alligevel være tilstede, indtil Øvelserne ere endte.

Ligesom den Frygtsomme, der ikke tor væde sit Hoved og Bryst, eller dykke, bor, efter de Foresattes nærmere Bestemmelse, vades, overstankes og dykkes af Andre, saaledes maa det ingenlunde tillades Nogen, uden de Foresattes udtrykkelige Tilladelse, at dykke en Anden imod hans Billie; thi Dykning, især hyppig Dykning, bor foretages med Forsigtighed, da enkelte Constitutioner ved gjentagne Dykninger kunne blive utsatte for Optakning, Drepine eller andre skadelige Folger. Saaledes kan det under tiden skee, at Vandet efter Dykningen forbliver i Dre hulhederne. Dette Vand bortskaffes, naar man giver et raskt Ryk med Hovedet og Armene nedad til den høire Side, dersom Vandet har samlet sig i det høire Dre, og omvendt, dersom dette er Tilfældet med det venstre.

Når Mandskabet ved gjentagne Vadeøvelser er blevet fortroligt med og driftigt i Vandet, da skeer Overgangen til Svømning.

§. 38.

Forberedende Øvelser til Svømning (Forberedelsesselen).

Disse bor nødvendigen læres paa Land, forinden Undervisningen begynder i Vandet.

I Mangel af en Forberedelsessele, bruges en Bank, et Bord, en Forheining paa Jorden, kort: hvilket som helst Hjælpemiddel og Sted, hvor Bevægelerne frit kunne udføres med Arme og Been; dog maa det ved sidstnævnte

Hjælpemidler paasees, at Lærlingen ikke legges paa et Sted, eller i en Stilling, hvorved Brystet lidet.

a. Svømmebevægeler og Tilbagebevægeler.

Bed Svømmebevægeler forstaaes de Strog, Tryk eller Stød, der udføres i forskjellige Retninger med Arme og Been imod Vandet, for at holde sig op eller hjelpe sig frem paa eller under sammes Overflade; jo bredere de Blader ere, der anvendes imod Vandet, og jo kraftigere disse virke imod samme, desto kraftigere og hurtigere understøttes og bringes Legemet frem.

De Svømmebevægeler, der udføres med Overlegemet, kaldes sædvanlig Strog eller Tryk, og de, der udføres med Underlegemet, almindeligen Stød, tildeels og Tryk.

Bed Tilbagebevægeler forstaaes derimod de Bevægeler, ved hvilke man, efter udført Strog, Tryk eller Stød, etter bringer Arme og Been tilbage i den Stilling, hvorfra Svømmebevægelerne paany skulle udføres.

Disse bor stedse skee med Rosighed, uden Kraftanwendung og med de smalleste og mest skjærende Dele af Legemet, da ellers den ved de foregaaende Svømmebevægeler bevirkede Fremtrængen i Vandet vil standses, i det mindste hindres.

Under alle Svømmebevægeler med Hænderne bor disse være vel strakte og Tingrene sluttede.

b. Stilling for Bevægelerne til Brystsvømning.

Læren lader Manden lægge sig i ovennævnte Forberedelsessele saaledes, at Brystet hviler i den største Gjord, og Laarene i de mindre. Brystgjorden maa være anbragt lidet højere, end de tvende andre, for at Legemet kan komme til at ligge i en noget skraa Stilling;

Hovedet og Halsen beies tilbage; Arme holdes boiede og Overarmen til Legemet; Hænderne ligge samlede og udstrakte tæt foran Brystet saaledes, at Tommelfingrene vende op, og de mindste Finger nedad; Hosteleddene ere lidet boiede, Kneleddene derimod saa stærkt boiede, at Hælene ligge samlede tæt ved Sædet; Knæene holdes stærkt udad, og Fedderne boies i Wristen saaledes, at Fodspidsene vende udad.

c. Svommebevægelser med Arme og Been.

Liggende i ovennævnte Stilling, giver Lærlingen med den underste Flade af begge Fodderne et saa stærkt Stedstraat bagud til Siderne, og lidet nedad, at Knæene strækkes aldeles. Han strækker i det samme Arme med samlede Hænder lige frem lidet under Vandets Overflade, vender strax derpaa Hænderne saaledes, at Tommelfingrene ligge lidet dybere, end de mindste Finger, og stryger, i denne Stilling, de strakte Arme med et jevnt Tryk i en Hjerdedeel Bue ud til Siderne, i lige Linie med Skuldrene. Under dette Streg med Arme samles de nyligt udstrakte Been med strakt Brist, og bringes frem igjen ved atter at boie Knæene til Siden og samle Hælene, hvorpaa Arme, fra den til Siden udstrakte Stilling, igjen boies, og Hænderne samles for Brystet, idet Tommelfingrene derved fjære Vandet. Ved disse twende sidste Bevægelser med Arme og Been er nu Legemet efter bragt i den Stilling, fra hvilken de første Svommebevægelser begyndte.

Fingrene maae under Svommebevægelserne holdes udstrakte og sluttede, Haandleddene og Arme vel strakte under Stregene, og disse, naar der svommes fremad paa Brystet, aldrig føres længere til Siden, end at begge de udstrakte Arme dannen en lige Linie med Brystet og Skul-

drene. Hænderne bør holdes saalænge samlede med strakte Arme foran Ansigtet, indtil Virkningen af det sidst udstrakte Streg og Stød ophører; først da vendes de og stryges til Siderne. Benene bør strækkes stærkt ud til Siderne, idet Stedet seer med Fedderne.

For lettere at bibringe Begynderen den Orden og Takt, med hvilken disse Bevægelser bør foretages, gør Læreren rettest i, at lade dem udføres først med Benene alene, derpaa med Arme alene, og til sidst med Arme og Been eenstidigt, og at inddøde Bevægelserne i 3 forskellige Tider (Tempo), hvilke tiltælles ham ved Ordene:

"Et!" — "To!" — "Tre!" — saaledes:

1) Bevægelserne med Benene alene.

Ved "Et!" giver Lærlingen, med de underste Flader af begge Fodderne, Stedet straat bagud; ved "To!" samles de nyligt udstrakte Been, og ved "Tre!" boies Knæene og bringes i Stillingen Litr. b.

2) Bevægelserne med Arme alene.

Ved "Et!" strækkes Arme frem; ved "To!" gjesres Stroget til Siden, og ved "Tre!" samles Hænderne og bringes i Stillingen Litr. b.

3) Bevægelserne med Arme og Been.

Ved "Et!" strækkes nu Arme frem og Benene til Siderne; ved "To!" stryges til Siden med Arme og samles Benene, og ved "Tre!" bringes Arme og Benene i Stillingen Litr. b.

Naar disse Bevægelser skulle skee i 2 Tempo, da udføres ved "Et!" Stedet med Benene og Fremstrækningen af Arme, hvorpaa strax Benene samles og Arme stryges til Siden; og ved "To!" bringes Been og Arme atter i første Stilling.

Ovennævnte, saavelsom alle de ved de følgende Øvel-

ser nødvendige, Svommebevægeler, maae øves saalænge i Forberedelsesselen paa Vand, indtil de færdigen kunne udføres; da er det Lid, at lade dem foretages i Vandet.

§. 39.

Svommeselens Paaspænding og Behandling under Nedspringet.

Hvor Vandet er dybt, maa Lærlingen under Svomningen være forsynet med et Belte eller en Sele om Livet, i hvilken der i en stærk Ring er anbragt et 20 Alen langt Reb; med dette holder og veileder Læreren ham saalænge, indtil han har opnaaet saamegen Færdighed, at han, uden denne Hjælp, selv kan udføre Svommebevægelerne.

Denne Sele maa spændes om Underlivet, men ikke om Brystet, og ikke fastere, end at den slade Haand kan holdes imellem Selen og Legemet. Selens Stilling forandres ievrigt, alt eftersom den Svommende er tilbeidelig til at synke mere med Overlegemet, end med Underlegemet; i første Tilfælde flyttes Selen mere op til Brystet, og i sidste dybere ned til Højsterne.

De første Gange viser Læreren Soldaten, hvor og hvorledes Svommeselen anbringes, og efterseer siden stedse, om Selen er spændt og anbragt rigtigen.

Læreren stiller sig paa Lærlingens venstre Side, lægger derpaa Selerebets yderste Ende i den venstre slade Haand saaledes, at Knuden vender mod Legemet, og Tommelfingeren holdes ved Knuden; lægger Rebet med 8 til 10 Slag i den samme Haand, og holder det med den høire Haand 2 til 3 Alen fra Ringen; idet nu Rekrutten springer ned, lader han Rebet glide i den høire Haand, og slipper de fornodne Slag af Rebet i venstre saalænge den hurtige Nedsynkning vedvarer; naar Vandets

modvirkende Kraft standser den Synkende, da er det det rette Sieblik, læmpeligen at trække Lærlingen op til Vand, hvilket bor skee ved at fatte Rebet med begge Hænder, hvorpaa det atter samles i Slag i den venstre Haand. Rebet maa, saalænge Undervisningen vedvarer, holdes paa den nyligt beskrevne Maade, og aldrig ligge, eller slæbe, paa Broen.

§. 40.

Ned spring.

Foretages Øvelsen fra en Bro, Flaade, eller fra Steader, hvor Vandet har den nødvendige Dybde, bor det kun enkelte Gange i Begyndelsen tillades Folkene at krybe ud, hvorimod de siden stedse bor springe ned, eller styrte sig ud i Vandet. Vandets Modstand er sterkere, jo større den Flade og den Hurtighed er, med hvilken Legemet bevæger sig i og mod samme; man bor derfor ved Udspringet sege at undgaae, at ikke Legemets større Flader (Bryst og Ryg) først berore Vandet, hvilket stedse foraarsager betydelige Tryk, og især kan blive skadeligt, ja endog farligt, naar Nedspringet skeer fra nogen betydelig Heide.

Bed at springe ned eller styrte sig ud, maa derfor de smalleste Flader vendes mod Vandet, felgeligt Nedspringet foretages saaledes, at enten Fodderne, eller Hovedet, først berore Vandet.

a. Udspring paa Fodderne
foretages som et sædvanligt Længde- eller Dybde-Spring.

Den Nedspringende stoder af med den ene Fod, kaster den anden frem, og samler og strækker begge Benene under Springet, inden han med Fodderne naer Vandet. Arme og Hænder slutte strakte tæt til Kroppen

og Overkroppen holdes lige, i al Fald hellere lidet tilbage, end fremad. Endnu sikkertere er det, under Nedspringet at holde Arme og Been overkryds, da disse Legemsdele i denne Stilling lettere kunne holdes samlede, end ved den foregaaende; det er meget farligt, under Nedspringet at holde Armene og Benene fra hinanden.

Udføres Nedspringet paa ovenanførte Maade, da synker Legemet ned enten i en straa eller lodret Linie, alt efter den Retning, i hvilken Springet skeer og Legemet holdes. Denne er den letteste Maade at springe ned paa, og ber derfor først læres.

b. Udspring paa Hovedet.

Under dette Udspring holdes begge Hænder med strakte Arme foran Hovedet, for saaledes bedre at skjære Vandet og formindsker dets Tryk paa Hovedet. Idet Springet skeer, kastes Benene opad med strakte Knæ, og Legemet synker ned i en lige eller straa Stilling i Vandet, hvilken sidste er den fordeelagtigste, og bevirkes især derved, at Hovedet under Nedspringet ikke bøjes for stært mod Brystet.

Skjænt denne Maade at springe ned paa er noget vanskeligere, end den foregaaende, læres den dog snart, og ber siden stedse afbenytes ved alle Nedspring, hvor Dybden tillader det.

Med Begyndere ber Nedspringet ikke eves fra Standpunkter, der ere højt over Vandets Overflade, men høst fra saadanne, der næsten ere lige med, eller ubetydeligt høiere end, Vandet. Dette er især vigtigt ved Springet paa Hovedet.

Det ber neie paasees, at ikke nogen anden Deel af Legemet, end Fodderne eller Hovedet, paa ovenanførte Maade først berører Vandet.

Efter Nedspringet trækkes Manden i Begyndelsen længst op og til Land, og det tillades ham at holde sig nogle Sieblisse ved Svommebroen eller Glaaden for at give ham Pusterum, under hvilket han kan fatte sig og forvinde det ubehagelige Indtryk, som Nedspringet næsten stedse foraarsager Begyndere; men er han først saavidt, at han kan begynde selv at arbeide sig op, ber Hjælpen formindskes, og Manden oves i Tid efter anden selv at hjælpe sig op og til Glaaden.

§. 41.

Bryllsvømming ved Hjælp af Arme og Been.

Denne er den naturligste og anvendeligste af alle Svommemaader.

Soldaten oves først i at udføre Bevægelserne med Benene alene, hvilket han allerede har lært paa Land, paa følgende Maade :

Han gribet med begge Hænder, der holdes omtrænt i een Mens Afstand fra hinanden, paa Kanten af Svommeblaaden; han strækker Armene og hele Legemet ud saaledes, at det, ved Hjælp af den Understøttelse, han tillige faaer af Læreren med Svommekrogen, kommer til at flyde op mod Vandets Overflade, og i denne Stilling oves han i at gjøre Bevægelserne med Benene; naar dette er øvet noget, dreies Manden saaledes, at hans Ryg vender mod Svommebroen, og nu læres ham Bevægelserne med Armene, idet Læreren med Haanden holder i Nebet noget fra Ringen; derpaa legges Svommekrogen an paa Nebet, og Læreren fører Manden roligt og i stram Sele nogle Alen ud fra Glaaden, og lader ham etter her gjentage Bevægelserne særligt med Arme og Been saalænge, indtil han udfører dem med Orden og Rolighed, hvorpaa han lærer

at udføre Bevægelserne med Arme og Been samlede, paa den nyligt anferte Maade.

Disse sidste Bevægelsner maae udføres, idet Læreren fører Manden langs med Flaaden i stram Sele saalenge, indtil han er kommen saavidt, at han selv kan holde sig op og hjælpe sig lidet frem, da ber Selen Tid efter anden holdes slappere.

Naar Læreren med Sindighed og Taalmodighed over Manden paa denne Maade, vil han snart komme saavidt, at han, ved sin egen Hjælp, vil kunne holde sig oppe, og dersra, Tid efter anden, begynde tillige at hjælpe sig frem; og naar han med Rolighed og Regelmæssighed udfører Bevægelserne, og har bragt det saavidt, at han sikkert kan svemme 150, heist 200, Alen i Lengden, og derhos nogenlunde kan flyde og svemme paa Ryggen i slap Sele, samt gjøre Bendingerne til høire og venstre Side, da affspændes Selen.

Derpaa oves han i at svemme langs med Svømmebroen eller Svømmestedet, indtil han Tid efter anden bringer det saavidt, at han med Hærdighed kan svemme den befalede Strækning af respective 600—800—1200 Alen.

Da det er anstrængende for Læreren, at holde Begyndere i stram Sele, især naar deres Antal er betydeligt, og han desuden derved hindres fra at hjælpe dem med Hænderne, bor de dertil mest stikkede af Mandskabet afsverlende hjælpe ham.

§ 42.

At flyde.

Naar Lærlingen under Brystsvømningen er blevne mere fortrolig med og dristig i Vandet, og han stundom

trænger til at hvile ud, da bør denne Hviletid benyttes til at øve ham i at flyde.

Bed Flyden paaspændes Selen saaledes, at Ringen er foran, og understottes Manden derhos i Begyndelsen ved Hjælp af Svømmekrogen. Nu lægger han sig paa Ryggen, beier Hovedet saa sterk tilbage, at Bagdelen lige til DINene er under Vandet, og strækker Armene under sammes Overslade ud til Siderne saaledes, at de indre Flader af Hænderne vende nedad; han beier Ryggen sterk tilbage, høver Underlivet op, og holder Benene fra hinanden, Knæne lidet boiede og Fodvristene strakte.

Er nu Mandens Legeme lettere, end Vandet, da vil han, naar alt Øvenstaende iagttages, flyde. Finder Læreren derimod, at han, efter gjentagne fuldstændige og noagtige Forseg, ikke bæres af Vandet, da fortsættes denne Øvelse ikke længere med ham.

§. 43.

Myg-Svømning.

Bed denne Øvelse er Legemets Stilling den samme som ved Flyden, dog med den Forskjel, at Bagdelen af Hovedet ikke boies saa dybt i Vandet, og at Legemet holdes mere stift og udstrakt. Fra denne Stilling trækkes Benene, med sterk udadboiede Knæ, samlede Hæle og Fodderne udad, op mod Brystet. Nu stodes Fodderne kraftfuldt udad med strakte Knæ og boiede Wriste; idet samme stryges Armene ned mod Laarene saaledes, at den indre Flade af Hænderne vender mod samme, hvorpaa Benene roligt samles med strakte Knæ og Wriste.

Wirkningen af disse Streg og Stød maa roligt oppebies, forinden Arme og Been begynde Tilbagebevægelsen. Ar-

mene strækkes nu igjen langsomt ud til Siderne med strakte Hænder saaledes, at de mindste Finger derved fjære Vandet, og Benene trækkes efter op mod Brystet i den første Stilling, o. s. fr. Armene maae ikke strækkes mere ud til Siden, end at de danne en lige Linie med Skuldrene og Brystet.

Naar Stedene og Strengene stee med forenet Kraft af Arme og Been og paa eengang, vil Legemet derved i almindelighed drives een til to Alen frem.

Til Lettelse ved Undervisningen oves disse Bevægelser i Begyndelsen paa ovenansorte Maade i trende forskellige Tempo saaledes, at Lærlingen ved "Et!" lærer at gjøre Streget med Armene og give Stedet med Benene, ved "To!" at samle Benene med strakte Knæ og Brystske, idet Armene hvile ved Legemet, og ved "Tre!" at strække Armene til Siderne og trække Benene op. Naar den første Bevægelse er udført, skal han ligge roligt, indtil det tillades ham at gjøre den anden, og ligeledes imellem denne og den tredie Bevægelse; overhoved bor Op-holdene imellem det 2det og 3die Tempo vedvare saa-længe som muligt.

Læreren bor i Begyndelsen holde den Svommende i stram Sele, indtil han sikkert og færdigen kan udføre Bevægelserne, da bor Læreren lidt efter lidt formindsk denne Hjælp, og til sidst, naar Manden kan svomme 30-40 Alen, og derhos vende sig til Siderne, aftage Selen.

Naar Folkene kunne svomme paa Ryggen ved Hjælp af Arme og Been, da læres dem at svomme paa Ryggen ved Hjælp af Benene alene, hvilken Svommemaade har den Fordeel, at Hænderne herved frit kunne bruges til at

føre en eller anden Ting over Vandet, og desuden er anvendelig, naar der svommes til Land med en Bjerg.

Under denne Svommemaade maae Hænder og Arme holdes rolige, og enten strakte ved Siden af Legemet, eller rettere overfryds paa Brystet; iovrigt er Fremgangsmåden herved aldeles som ved Rygsvømning med Arme og Been.

Vil man, svemmende paa Ryggen, gaae over til Brystsvoemning, da seer dette ved at lade Benene synke og legge Overlegemet frem i den ved Brystsvoemningen bestrevne Stilling, og vil man fra Brystsvoemning efter gaae over til Rygsvoemning, finder den modsatte Bevægelse Sted.

§. 44.

Vandtrædning.

Kan man først svomme færdigen paa Brystet og paa Ryggen, da læres Vandtrædning uden synderlig Vandstelighed.

Denne Svommemaade udføres deels ved Hjælp af Armenes og Benenes eenstidige Bevægelsner, deels ved Hjælp af Benene alene. Den kan og udføres med Armene alene, men er saaledes mindre anvendelig.

a. Med Arme og Been.

Overlegemets Stilling er lodret, Armene holdes buede og noget fra Legemet, og Underarmene, tillsigemed Hænderne, ligge fremad i en næsten vinkelret Stilling.

Fra denne Stilling føres den høire Haand 8-12 Sommer til høire Side; idet dens lille Finger skærer Vandet, vendes Haanden saaledes, at Tammefingeren ligger noget høiere, end den lille Finger, og stryges tilbage i den første Stilling; under dette Streng virker især Haandens

indre Flade imod Vandet. Derefter føres den paa samme Maade igjen til Siden, og efter tilbage, o. s. fr.

Den venstre Haand foretager imidlertid de samme Bevægelser med den Forskjel, at den udfører Stroget (Trykket), idet den høire Haand bringes til Siden (fljærer), og at den fljærer, idet den høire Haand udfører Trykket.

Overarmene holdes næsten rolige, men Underarmene og Hænderne maae bevæges med megen Lethed og Beieghed.

Fodderne bevæges ligesom Hænderne saaledes, at medens den høire Fods udvendige Side fljærer, trykker den venstre Fods underste Flade imod Vandet, og medens den venstre Fods udvendige Side fljærer, trykker den høire Fods underste Flade mod samme, o. s. fr.

Vaarene holdes efter Lærlingens Størrelse i 12-24 Tommers Afstand fra hinanden, og næsten rolige, medens Fodder og Been bevæges med muligste Lethed og Beieghed.

Trykkene udføres iovrigt ikke blot ved Hændernes indre og Foddernes underste Flader, men tillige ved Underarmenes og Vaarenes indre, saavel som ved Benenes indre og bageste, Flader.

Under Vandtrædningsbevægelserne bringes og stryges Hænder og Fodder ikke i lige Linie til Siderne, men beskrive kredsformige, eller rettere aflangrunde, Bevægelser.

Bevægelserne udføres eenstidigt med de modsatte Hænder og Fodder saaledes, at den høire Haand og venstre Fod fljære, medens den venstre Haand og høire Fod udføre Trykket, og omvendt.

b. Med Benene alene
udføres denne Øvelse aldeles paa ovenanførte Maade, med den Forskjel, at Hænder og Arme herved holdes rolige, enten til Siden eller overkryds paa Brystet, og at Bevægelserne udføres lidt hurtigere, og Trykkene med noget mere Kraft, eftersom nu disse alene skulle understøtte og holde Legemet op i Vandet.

Begge anførte Maader at træde Vandet paa ere førdeles nyttige og anvendelige, og ber øves til megen Færdighed.

§. 45.

Dy kning.

a. I Dybden.

Lærlingen maa, forinden han dykker, trække Beiret saa stærkt som muligt til sig, derpaa hurtigen stikke Hovedet under Vandet, hæve Underlegemet op, og saaledes, med Hovedet nedad og Benene opad, arbeide sig ned, idet han strækker Arme og Hænder fra neden af op mod Vandets Overflade, og giver et sterkst Sted med begge Fodderne paa eengang mod Vandet. Har han dykket tilbunds, da vender han sig og giver et kraftfuldt Sted med Fodderne mod Bunden, hvis den er fast; er den derimod mudret eller los, eller hvis han vil gaae op førend han har naact Bunden, da vender han sig saaledes, at Hovedet kommer opad, og bruger derpaa Armene og Benene paa samme Maade som da han gik ned, med den Forskjel, at Bevægelserne, som for stede opad mod Vandets Overflade, nu gjores nedad mod Bunden.

Man kan og bruge Vandtrædningsbevægelserne for at komme op, men hvad enten disse, eller de sædvanlige Rygsvømningsbevægelser, bruges, bør de udføres roligt og ikke overilet.

Den Luft, der før Dykningen er indaandet, maa under Dykningen lidt efter lidt udaandes, ved Tid efter anden ataabne Læberne lidet.

Man bor vaennes til at hente en eller anden, først lettere, derpaa tungere, Gjenstand op fra Bunden; hertil bruges i Forstningen Seildugsposer, der fyldes med smaa Stene, lyse Stene, eller andre let synlige og dertil bequemme Gjenstande.

Denne Øvelse foretages, om muligt, først paa et Sted, hvor Vandet ikun er 4-6 Fods dybt og klart, derpaa Tid efter anden i en Dybde af 8-10 Fods Vand.

b. Sængden.

Fremgangsmaaden ved at svemme under Vandet er ligesom ved at svemme paa sammes Overslade, dog med den Forskjel, at den Svommende maa føge ved Bevægelserne at holde sig under Vandet, eftersom dette løfter Legemet opad; dette skeer ved at dreie Haanden saaledes, at Tømmefingrene vende aldeles nedad, og Svemmebevægelserne maae derfor ikke nu, som før, skee nedad, men heltere noget opad mod Vandets Overslade.

Sinene bor, ved al Dykning eller Svømning under Vandet, holdesaabne og Svemmebevægelserne udføres i Hele overensstemmende med de givne Regler.

Disse tvende sidste Svømmemaader bor især behandles forsigtigen, og Soldaten lidt efter lidt bringes til mere Færdighed i samme.

Dykning og Svømning under Vandet bor i Begyndelsen ikke foretages hvor Bunden er mudret, eller i Nærheden af Flaader, Broer, Væle, Fartsier eller andre deslige Gjenstande, da Folkene deels kunne støde sig paa disse Ting, og deels ere utsatte for stor Fare, hvis de

drives af Strommen, eller paa anden Maade komme under Flaaderne eller Broerne, eftersom man her ikke stedse, i modende Tilsælde, sieblifkeligen kan komme dem til Hjælp.

Hvis Nedvendighed fordrer, at der skal dykkes i Nærheden af saadanne Gjenstande, da er det yderst vigtigt, at den Dykkende forsynes med et Hjælpereb, eller med en Sele om Livet.

§. 46.

Af svømme i Stromme.

Herved kunne følgende Tilsælde finde Sted:

- 1) at der svømmes med Strommen;
- 2) at der svømmes mod Strommen, eller og
- 3) tvers over samme.

Når der svømmes med Strommen, da bor den største Flade af Legemet (Ryggen) vendes mod Strommen, for at Legemet lettere kan drives frem af samme; svømmes der mod Strommen, vendes den mindste Flade af Legemet (Siden) mod Strommen, og Soldaten bor holde sig saa nærlig muligt ved Strandbredden, fordi Vandets Kraft ikke her er saa sterk, som midt i Strommen, og svømmes der tvers over Strommen, da maa der tages Hensyn til, om den modsatte Strandbred paa ethvert Sted er saaledes, at man der kan komme i Land, og i saa Hald svømmes tvers over, uden at man bryder sig om, hvor langt man af Strommen drives nedad; skal man derimod gaae i Land bestemt ligeover for, eller heiere op, eller dybere ned, end det Sted, man svømmer fra, da maa man svømme i den Retning, at man tillige ved Hjælp af Strommen for det meste føres hen til det Sted, hvor man skal lande.

Svemmebevægelserne ere, under disse Svømmemaader, de samme, som i det Foregaaende er anført, men

de maae, i det tilfælde der svommes mod eller tvers over Strommen, udføres med større Kraft, da Vandets Modstand her er saameget stærkere.

§. 47.

At svomme med Mundering, Vaaben og Bepakning.

Det er ikke tilstrækkeligt, at den Militaire blot nogen eller med Svommebeenklæder kan udføre de nødvendigste Svommebevægelser; thi det kan saavel i Feldten, som under andre Omstændigheder, mede, at han pludseligen, saaledes som han staer og gaaer, maa skyte sig i Vandet for at svomme. Det er tillige nyttigt, at han lærer at føre sine Vaaben med sig, da han uden disse ikke vilde kunne bruges.

Naar derfor Soldaten har opnaaet den behorige Færdighed i de ovenanførte forskellige Dele af Svommen, da bor han øves i med Mundering og Vaaben at svomme indtil 100-200 ALEN i Længden. Hertil maa i Begyndelsen bruges lette og magelige Klæder; men Efter anden bor han og vannes til at svomme i sin sædvanlige Paaklædning (hvortil dog ikun maa bruges slette og kasserede Munderingsstykker og Vaaben). Geværene hænges i Geværremmene over Skuldrene, Løbene forsynes med Proppe, og Laafene med Blærer, Kapsler eller andre hensigtsmæssige Indretninger, der kunne hindre Vandet fra at trænge ind. Ammunitionen bor føres enten paa Hovedet i Chacoten, eller i en Blære, der passende anbringes paa een af Siderne.

Naar Svommen skal foretages i fuld Paaklædning, og med Bevæbning og Bepakning, da maa Mandskabet ikke springe ud i Vandet, men sætte sig ned paa Svommeflaaden og skyde sig ud i samme.

Hvor Omstændighederne tillade det, leres først at svomme med Lærcrds Beenklæder, derpaa med uldne Beenklæder og Munderingekjole, derefter med Chacot, og endelig med Skoe og Stevletter eller med Stevler. Saasnarst man sikkert kan svomme den anførte Længde med Klæder, medtages først Sidegevær med Kobbel, derpaa Skydegevær, dernest Patronaskæ og om sider Brodpose, Feldtskæ og Tornister, paa hvilken Maade Overgangen skeer fra det Lettere til det Vandsteligere. En god Svemmer vil saaledes snart lære at svomme 100 til 200 ALEN og derover i fuld Mundering med Bevæbning og Bepakning.

§. 48.

Hurtig-Svomning.

Denne Øvelse er under flere Omstændigheder nyttig, og ved Forulykkedes Redning meget nødvendig, da det er af yderste Wigthed, saa hurtigt som muligt, at komme den Forulykkede til Hjælp.

Fremgangsmaaden er som ved den almindelige Brystsvoomning; men Svommebevægelerne udføres hurtigere, kraftfuldere og saaledes, at een af Skuldrene sættes frem, for desbedre at kunne gjennemfjøre Vandet.

Øvelsen foretages enten omkaps af flere, paa en gang og i een Række opstillede, Svommere, eller og, hvor Svommestedet ei tillader dette, efter Tiden eller Uhret, saaledes, at den, der i korteste Tid naaer Maalset, er den Bindende.

Maalset for Hurtig-Svomning bor ikke være over 30-40 ALEN, da denne Svommemaade er meget angribende.

§. 49.

At bierge.

Det er ikke blot som Soldat i Feldten, at den dygtige Svømmer tillig kan finde Leilighed til at anvende sin Svømmefærdighed til sin egen og sine Kameraters Frælse; han bor tillige som Menneske ansee det for en hellig Pligt, i modende Tilfælde, at redde ethvert forulykket Medmenneske; og da han, hvis han endog er en færdig Svømmer, ikke kan opfylde denne Pligt tilgavn, ja endog selv ved Forsøget kan udsættes for Livsfare, saa bor han tillige lære at bierge Forulykkede, og at svømme en Strækning af 100 til 150 Alen med den Bjergete.

Da nu Biergebevægelerne ere sammensatte af de tilforn nævnte Rygsvømnings- og Vandtrædnings-Bevægeler, saa er det nødvendigt, at Soldaten forud tilfulde er øvet i disse, ligesom og i Hurtig-Svømning og Dykning, eftersom han ikke ved Forulykkedes Redning kan vente, indtil Vandet hæver disse op, da dette som oftest vilde være forsinkt; men han bor være i stand til, ligesaavel at kunne sege den Forulykkede under Vandets Overflade, som at bringe en saadan op og frem paa samme.

Borinden der begyndes med den egentlige Biergegning, læres de dertil forberedende

Biergebevægeler.

Disse ere, som tilforn bemærket, sammensatte af Rygsvømnings- og Vandtrædnings-Bevægelerne; de udføres baglæns ved Hjælp af een Haand og begge Benene.

Legemets Stilling er herved temmelig skraa, og nærmer sig mere Stillingen ved Vandtrædningen, end den ved Rygsvømningen. Bevægelerne, saavel med Haanden som med Benene, udføres aldeles som ved Vandtrædning, dog bringes derved tillige Legemet fra Stedet. Det bor især

paa ses, at Fodderne bevæges afværlende, og ikke samtidigt. Den ene Haand og Arm lægges over Brystet, idet Svømmebevægelerne foretages med den anden. Begge Arme maae oves ligemeget.

Paa denne Maade oves Manden i at svømme frem og tilbage, og i at vende sig flere Gange og i forskellige Retninger.

Derfra skeer Overgangen til

den egentlige Biergegning.

Bed denne Øvelse iagttaes, at den Biergende ikke nærmer sig den, der skal bierges, forfra, da han i saa Fald vilde være udsat for, at den Forulykkede i sin Angest og ofte bevidstlese Tilstand kunde griben om Armen, Benene eller paa andre Legemsdele, hvorved han ikke alene vilde hindres fra at kunne hjælpe den Forulykkede, men endog selv kunde udsættes for Fare, især hvis han ikke besidder Kraft nok til at kunne bortvritte den Andens Hænder.

Den Biergende maa derfor nærme sig den, der skal bierges, helst bagfra, eller dog saaledes, at han kan griben om Livet under Armen. Idet han holder ham saaledes, maa han lade ham hvile i een af sine Arme og imellem sine Been, medens han, ved Hjælp af de ovennævnte Biergebevægeler, bringer ham til Land.

Denne Øvelse foretages først ved Hjælp af en, med Ho eller Halm udstoppet, Lærreds-Figur (Straasæk), som ved Poser med Stene eller deslige Ting, der henges om Figurens Underdeel, eller anbringes i den, Sid efter anden kan gjores tungere. Paa denne vises og læres Begynderen det Ovenansorte, og da denne Figur eller Straasæk, forinden den betynges med Begt, formedelst sin betydelige Lethed endog tjener til at hjælpe Begynderen, saa vil han

saaledes snart lære Fremgangsmaaden. En dertil passende Trækloks, eller og et Knippe Siv, sammenbundet om-trent i samme Form som ovennævnte Figur, kan erstatte Mangelen af Straafsekken.

Derefter bor Forsegene gjores med at bjerge dem blandt Mandstabet, der kunne svomme; disse paalægges det at forholde sig roligt, medens den Bjergende gør For-seget. Til større Sikkerhed gives saavel den Bjergende, som den, der skal bjerges, hver et Hjælpereb om Livet. Denne Øvelse foretages først uden Klæder, derefter med Klæder, og til sidst saaledes, at det paalægges den, der skal bjerges, at gjøre Modstand.

§. 50.

Hvorledes en Grav, Flod m. m. bør pas-seres.

I det Tilfælde, at en Flod eller Grav skal passe-res, vil det ikke kunne lade sig gjøre, at Mandstabet hobe-viis eller uden Orden skyter sig i Vandet for at svemme over, da derved ikke blot den Enke vil være til Hinder for den Anden, men det endog kan blive Tilfældet, at Flere ville omkomme ved denne Uorden; enhver Passage over et Vand bor deraf, saavidt Omstændighederne maatte tillade det, skee i en vis Orden, og Mandstabet til den Ende vønnes til, svommende at udføre de simpleste af de i saa Tilfælde anvendelige Evolutioner.

Naar Mandstabet deraf har opnaaet Sikkerhed og Færdighed i de ovenanførte Svommemaader, da bor det oves i, først i mindre, derpaa i større Afdelinger en linie at passere det dertil bestemte Sted; dette oves først uden og derefter med Mundering, Vaaben og Bepakning, i Begyndelsen i korte

og derefter i længere Distancer, som og først i eet og ders paa i tvende Gelede.

Naar Flere samlede skulle svemme over en Grav eller et andet Vand, da bor der være trende Allens Afstand imellem de Svommende, for at de ikke skulle hindres af hverandre i at udføre deres Bevægelser. Forinden Over-gangen skeer, bor derfor Læreren paa Land eller paa Svommeflaaden lade Mandstabet formere Kjeden paa trende Skridts Afstand, og derefter commandere:

"Graven (eller Floden) skal passeres!"

"Hele Afdelingen — i eet Geled (eller i tvende Gelede) færdig!"

Paa Ordet færdig, hænges Geværerne over Skuldrene saaledes, at Kolben vender nedad, og Folkene sætte sig ned paa Svommeflaaden i samme Afstand fra hverandre, som de nyligen stode paa Land; hvis det er tvende Gelede, da sætter hver Mand i første Geled sig ned lige-for det Sted, han nyligen stod paa, og hver Mand i andet Geled træder eet Skridt til Venstre, og sætter sig ned i den Aabning, som er imellem hans Formand og dennes venstre Sidemand. Nu commanderes:

"Første Geled! avanceer!"

og naar første Geled har skudt sig lige ud fra Flaaden, og er i 4-5 Allens Afstand fra samme, commanderes:

"Andet Geled! avanceer!"

hvorved det andet Geled skyder sig ud til Heire saaledes, at hele Afdelingen nu svommer over til det bestemte Sted, hvorved neie overholdes, at Bagmanden i 2det Geled svommer lige bag, og i den forestrevne Afstand fra, sin Formand i første Geled.

Mandskabet bor endvidere oves i, under Svomningen at gjore høire og venstre om, omkring, at trække til Høire og til Venstre, formere Roderne til Høire og Venstre, og derpaa at marschere op (hvis der svommes med smaa Afdelinger; thi i store Afdelinger vilde dette være for trættende for den opmarscherende Fløj), og at gjøre Holdt, hvorved den under §. 44 omtalte Vandtræden bor bruges.

Alt dette bor udføres med Orden, og den omtalte Afstand paasees herved noiagtigen. Naar Læreren gaaer frem gradevis og med Sindighed, da ville disse simple Evolutioner kunne læres med samme Held, som de øvrige Dele af Svommen.

§. 51.

Om Svommen til Hest.

Naar Cavalleristen først selv kan svomme, da bor han og lære at sidde paa sin svommende Hest, og han kan nu med saa meget mere Tryghed og Dristighed foretage denne Øvelse, da han kan hjælpe sig selv, i det tilfælde hans Hest bliver mat, eller hvis han under Øvelsen skalde glide af den. — Endstjordt alle Heste kunne svomme, er der dog stor Forskjel saavel paa deres Dyrktighed dertil, som og paa deres Udholdenhed; det er derfor vigtigt, at de Heste, som skaltes bruges hertil, i Forveien ere prøvede og øvede. Dette skeer i Begyndelsen ved at føre dem i en 15-20 Alen lang Line bag et Kartoi, først uden nogen Rytter og dernæst idet de tillige rides af de letteste blandt Mandskabet. Ved saadanne Forsøg læres det snart, hvad Øvelighed enhver Hest har til svommende at bære sin Rytter, og, naar de oftere gjentages, evnes tillige de Heste, som i Begyndelsen ikke varer brugbare til denne Øvelse.

Cavalleristen sidder i Begyndelsen nogen til Hest med et Par vide Lørreds Beenklæder eller Svommebuxer, og rider Hesten i en Vandtrense; der spændes en Dekkengjord om Hesten.

Der vælges til denne Øvelse helst et Sted, hvor Grunden saavidt muligt er reen og fri for store Stene og Vandplanter, og bor der derhos børes Omsorg for, at hvis det Sted ved Strandbreden, hvor der rides ud, skulde være løs eller mudret, dette da udbedres ved Paakjørsel af Smaastene i Forbindelse med Tang, eller paa anden hen-sigtsvarende Maade. I Begyndelsen bor ikke Flere, end 2-4 Mand, oves paa eengang, og senere, alt efter Svommedets Beskaffenhed og Sterrelse, hoist 6-8 Mand ad Gangen.

Da Erfaring har lært, at de simpleste Manoevrer med Fordeel kunne anvendes under disse Øvelser, og sær-ligen ere sikkede til at gjøre saavel Mandskabet som Hestene sikkere, saa bor, hvor Omstændighederne tillade det, saadan finde Sted med de meest Øvede, dog saaledes, at ikke et sterre Antal, end det nyligt anførte, paa een Gang deltager heri.

Før at Læreren bedre kan undervise og rette Mandskabet, samt hurtigen give den fornødne Hjælp, maa han, i Forening med 3-4 gode Svommere, som bor være forsynede med Hjælpereeb om Livet, være i en Baad, der ligger saa langt fra Land, at der, fra det Sted, hvor Vandet har den nødvendige Dybde til Hestens Svommen, til det Sted, hvor Baaden ligger, er en Længde af 20 til 30 Alen.

En af Exerceerstolens eller Esqvadronens Officerer bor ligeledes være i samme Baad, for at ordne og være opmærksom paa Alt Fornødent.

Naar Folkene, i 8-10 Aars Afstand, den Enes efter den Anden, have svemmet een eller to Gange omkring Baa- den, dog ikke for nær ved samme, da lader Læreren dem svemme til Land igjen, hvorpaa de Følgende ride frem til Øvelsen.

Det paasees, at Rytteren slutter vel med Benene idet Hesten svommer, da han ellers let hæves op af Vandet, og desuden vilde være utsat for at glide ned af saadanne Heste, der arbeide voldsomt og uroligt under Svømningen. — Skulde han glide eller bringes ud af Ligevegten, da maa han hjælpe sig paa Hesten igjen ved at gribne med den ene Haand i Mankens eller i Dekkengjorden. Naar han desuagtet glider saameget ned, at han falder af Hes- ten, da maa han soge hurtigen at komme fra den, for ikke at blive slaget af dens Been, og han svommer da i Land, uden at bryde sig om Hesten, der sikkert selv svømmer til Land.

Naar Cavalleristen under Svømningen til Hest kommer saa langt ud, at han med Haanden kan naae ned i Vandet, da væder han sit Hoved og Bryst ved at over- ose sig med Vand med den hule Haand; paa samme Maade overeser han og Hestens Hoved og Nakke.

Saa snart Rytteren er kommen i Land, bor han strax klæde sig paa, og sætte sig i Bevægelse. Hestene bor og saa sættes i passende Bevægelse efter Svømningen, da de, især paa en kjelig Dag, ville lide for meget ved at staae saa lange stille, indtil Øvelserne ere gjennemgaaede med hele Mandskabet.

§. 52.

Almindelige Regler.

Foruden de ved Baden og de enkelte Dele af Svøm- men anførte Regler, bor følgende almindelige Reg-

ler noiagtigen følges ved alle Bade- og Svømme- øvelser:

- 1) Badeøvelserne bor helst foretages paa Steder, hvor Bunden er reen, sandet og fri for Stene, eller andre Ting, paa hvilke Mandskabet kunde bestridige sig. Ligeledes er det godt, om muligt, at vælge rolige og milde Dage til at begynde i.
- 2) Svømmeeøvelserne bor ligeledes foretages i reent og klart, og, om muligt, i 6 til 8 ALEN dybt, Vand, og det bor noie paasees, at hverken Sem, Spiger, nedrammede Pæle, eller andre lignende Ting forefindes paa de Steder, hvor man skal springe i, eller gaae op af, Vandet.
- 3) Svømmeselerne og Rebene bor stedse holdes i god Stand, og Rebene maae i Begyndelsen være fast- gjorte paa en 3 til 4 ALEN lang Stang, paa hvis yderste Ende er anbragt en Krog med to Grene, for dermed letttere at kunne holde Soldaten ud fra Landet eller Svømmebroen, som og for at hindre ham i, under Bevægelsen at stede Arme og Been imod samme.
- 4) Flere af de ved Mandskabet værende Underofficerer, saavel som Nogle af Mandskabet selv, bor, forsynede med Hjelpestænger, følge med hver af de Svømmende, naar de begynde at svømme uden Sele, for, hvis Nogen bliver træt, strax at kunne yde den fornødne Hjælp ved at række ham Stangen; desuden maae nogle dygtige Svømmere bruges som Tagtagere (Observateurer), hvilke kun maae være iforte Linned og Beenklæder, og derhos være forsynede med et Hjælpereb om Livet. — Disses Pligt er det, noie at iagttagte de Svømmende, og, hvis de ovennævnte

Hjælpere ikke i modende tilfælde kunne komme dem til Hjælp med Stængerne, da strax at styrte sig ud, for at understøtte og bringe dem til Land. Læreren selv bor tillige stedse, uden Undtagelse, ved Undervisningen være forsynet med et Hjælpereeb, selv da, naar Mandskabet ikun svommer i Sele. I Mangel af et Hjælpereeb, bruges en Sele.

Et Hjælpereeb er: et i det mindste 20 Alen langt, smekkert Reeb eller en stærk Snor, hvis ene Ende bindes om Livet; det øvrige af Rebet lægges i smaa ordentlige Slag, hvilke stikkedes ind under den om Livet bundne Ende saaledes, at det i paakommende tilfælde sikkertliggen kan trækkes ud og leveres til den første den bedste blandt de i Nærheden staende, for at han, om det gjøres fornødent, kan trække Svommeren tilligemed den Bjerget i Land. Denne Forsigtigheds-Regel er af yderste Vigtighed, og bor strængt overholdes.

- 5) Det bor aldrig tillades, selv ikke de meest Øvede af Mandskabet, at svomme længere ud, end at Læreren eller vedkommende Medhjælpere hurtigen kunne komme dem til Hjælp, hvis de pludseligen blive matte eller angribes af Krampe. Det rigtigste er derfor, stedse at lade dem svomme frem og tilbage langs med eller omkring Svommeslaaden, eller det Bassin, hvori Øvelserne foretages.
- 6) Da Uforsigtighed og Mangel paa Orden ved denne Øvelse især kan drage farlige Folger efter sig, saa skulle vedkommende Foresatte og Lærere foruge for, at al mulig Forsigtighed anvendes, og de bor drages til Ansvar, hvis der indtræffer Ulykker, som ere Folger af Mangel paa stræng Orden og Karvaagenhed ved Øvelserne.

Gyvende Afdeling.

Huggen.

Herved forstaaes den Øvelse, hvorved man lærer med et Huggevaaben at forsvere sig imod, eller at afværge de Angreb, der gjøres af en med et lignende Vaaben bevæbnet Modstander, som og sikkert at angribe en saadan.

Til denne Øvelse bruges de for Armeen reglementerede Huggerter (Huggekaarder).

§. 53.

Forklaring over nogle under Hugningen forekommende Konstord og Benævnelser.

Garde- (Dæk-) Stilling kaldes den Stilling, hvori man staaer fordeelagtigst saavel til Angreb som til Forsvar.

Tor at kunne have nogle Hovedstillinger, i og fra hvilke Haandens Bevægelser saavel til Angreb som til Forsvar kunne udføres, antages i Alt følgende fire Grundstillinger.

Disse ere:

Den første Stilling; herved forstaaes den, i hvilken Haanden er vendt saaledes, at den udvendige Deel af samme viser aldeles til Venstre og Fingrene til Højre.

Den anden Stilling er den, i hvilken den udvendige Deel af Haanden vender til Høire og Fingrene til Venstre.

Den tredie Stilling; ved denne vende Fingrene aldeles nedad, og den udvendige Deel af Haanden opad.

Den fjerde Stilling er den, hvorved Fingrene holdes aldeles opad, og den udvendige Deel af Haanden nedad.

Et Hug kaldes enhver saadan Bevægelse med Klingen, hvorved man søger at angribe, eller rettere at bestådige, sin Modstander.

Efterhug (riposte) kaldes ethvert Hug, der udføres strax efter en Parade.

Førhug ere saadanne, som man anbringer mod Modparten i det Sieblik, han vil udføre et Hug.

Medhug (a tempo Hug) ere de, der udføres og træffe eenstidigt med Modstanderens.

Modhug de, der udføres paa een og samme Tid, men kun træffe mod de Fægtendes Klinge.

Heie Hug kaldes almindeligen de, som føres fra oven nedad, og

Dybe Hug de, der føres fra neden af og opad.

Ved en Parade forstaaes enhver saadan Bevægelse med Baabenet, ved hvilken man søger at afværge eller dække sig mod Contrapartens Angreb.

Blottelser kaldes de udekkede Steder paa Lege- met, hvor der med Fordeel kan anbringes et Hug.

Ved en Appel forstaaes et kort Slag, som gjøres med den hele nederste Flade af den heire Fod mod Jorden, idet man staaer fast i Dækstillingen.

Ved en Finte forstaaes et Skinangreb, som har til Hensigt at bringe Modstanderen til at give Blottelser.

Bed Styrken forstaaes den halve Deel af Klingen fra Fæstet til Midten; ved Svagen derimod den, fra Midten af Klingen og ud til Spidsen.

Den indvendige Side kaldes den Deel af Lege- met, der under Dækstillingen vender til Venstre, og

den udvendige Side den Deel af Legemet, der under samme Stilling vender til Høire.

Bed at effacere sig forstaaes den Stilling af Lege- met, i hvilken den Fægtendes Bryst vender til venstre Side, og hans venstre Skulder er bragt saa meget som muligt tilbage.

At engagere er: at legge sin Klinge paa Mod- partens saaledes, at den bører, dog uden at trække, samme.

At forhugge sig kaldes: under Hugget at føre Armen og Klingen længere ud til Siden op eller ned, end til det Sted, hvor det, rigtigt udfert, skulde have truffet.

Maalet (mensuren) er Afstanden imellem tvende Fægtende; det er enten:

det almindelige Maal, hvorved forstaaes den Afstand, i hvilken de Fægtende bør staae, for under et passende Udfald at kunne naae hinanden med Spidsen, eller rettere med den hele Svage, af Klingen, eller:

det snævre Maal, hvori man staaende og uden Udfald kan naae sin Modstander.

Det store (vide) Maal er det, i hvilket de Fægtende under et passende Udfald ikke kunne naae hinanden.

De øvrige Benævnelser ville blive forklarede ved de Dele af Hugning, hvorunder de henhøre.

Det Nødvendigste, som bør læres af Huggen, er følgende:

- a. Begyndelsesgrundene.
- b. De enkelte Hug.
- c. Paraderne.
- d. Esterhuggene.
- e. De dobbelte Hug.
- f. Skinangreb.
- g. Forberedelsen til Contrahuggen.
- h. Contrahuggen.

§. 54.

a. Begyndelsesgrundene.

- 1) Rettet Stilling til Huggen.
- 2) Dækstilling.
- 3) Fremad og baglæns op og i Stilling.
- 4) At avancere og retirere.
- 5) Udfaldet.
- 6) At forandre Stilling af Klingen (changere) samt at engagere, og
- 7) at svinge Klingen (espadonnere).
- 8) De forberedende Hug.

1) Rettet Stilling til Huggen.

Fra den almindelige rettede Stilling med Skuldret Sidegevær commanderes :

"Til Huggen — Ret!"

Bed Retningen til Huggen paasees, at Legemet dreies saaledes, at den heire Side aldeles vender frem; at Hovedet dreies saameget, at man frit seer ligeud over den heire Skulder; at den venstre Haand sættes i Siden paa det venstre Hofstebeen; at man med den heire Haand holder Sidegeværrets Greb ved bemeldte Hofste; at Fodderne danne en ret Winkel saaledes, at den heire Fod staarer ligefor den venstre Fods Hæl, og dens Spidse

i lige Linie med den heire Skulder; at Legemet holdes lige og utvungent, og Benene samlede og strakte.

Wil man igjen indtage den forrige Stilling, commanderes:

"Heire om!"

Mandskabet gør Bendingen, og samtidigt hermed skuldres med Sidegeværet.

2) Dækstilling.

"Paa Tælling dæk — Get!"

Fra den rettede Stilling til Hugning synker Legemet ned i Knæene, og hviler saameget paa det venstre Knæ, at den heire Fod utvungent kan løftes fra Jorden.

"To!"

Den heire Fod sættes med hævet Knæ 16 til 20 Sommer frem i lige Linie med venstre Fods Hæl saaledes, at sammes Brist næsten staer lodret under det heiede Knæ; begge Knæene maaes beies i samme Retning som Fodderne; Afstanden mellem Fodderne kan iovrigt ikke neie bestemmes, da den bor rette sig efter Længden af Underkroppen; men den Afstand er den rigtige, i hvilken man staer bequemt og dog overensstemmende med Reglerne. Overkroppen holdes lidet forover, og saaledes, at den heire Side alene vender frem (effaceres); den heire Hofste maa trekkes vel tilbage, for at Legemet fortrinligent kan hvile paa det venstre Been, og Læreren maa, for at være forvisset om dette, af og til lade Soldaten løfte den heire Fod op, samt flere Gange lade ham udføre Appeller med samme.

"Tre!"

Nu bringes den heire Haand tilligemed Sidegeværet frem, og Armen holdes næsten udstrakt; Albuen trækkes ind og Haanden holdes i Terzstilling (Den tredie Stilling), lidet til Heire af og omtrent i Heide med den heire Skul-

der; Klingespidsen holdes noget til Venstre og omrent i Hoide med Modstanderens Ansigt. Commelfingrene ligge enten ligeud paa Ryggen af Grebet, lidet fra Stikpladen, eller, hvilket af Møgle findes bequemmere, paa Siden af Grebet, og de øvige Fingre omslutter Grebet aldeles, saa at det holdes fast og sikkert; dog bør det ikke skee med alt for stor Kraft, da Haanden ellers snart bliver stiv og træt.

"Hvill!"

Herved trækkes den hoire Fod i lige Linie tilbage, og man staær i rettet Stilling til Huggen, som da man begyndte.

Naar Dækstillingen er vel øvet paa Tælling, da commanderes:

"Uden Tælling — dæk!"

hvorved alle de nyligen i tre forskjellige Dele indevede Bevægelser foretages samlede paa eengang, og med muligste Hurtighed.

3) "Fremad og baglæns op og i Stilling!"

"Fremad — op!"

Staaende i Dækstillingen reiser Soldaten sig op ved at sætte den venstre Fods Hæl bagved den hoire Fods Hæl, og i det samme at strække begge Knæene; til samme Tid udføres et Hug, i hvilket Haanden, der heves lidet højere end Skuldrene, dreies i Quartstilling (den fjerde Stilling); Sidegeværet tilligemed Armen strækkes ligefrem; Skarpen af Klingen vender til Venstre, og Spidsen holdes i lige Linie og i Hoide med Haanden; Legemet holdes lige og sterkt effaceret. Nu commanderes:

"Fremad — dæk!"

hvorved det Samme iagttages, som under Dækstillingen uden Tælling er anført.

Bed Commandoen:

"Baglæns op!"

trækkes den hoire Fod i lige Linie tilbage til den indvendige Side af venstre Fods Hæl, hvorved der iovrigt iagttages det Samme, som ovenfor er anført ved Fremad-Spreisningen.

Naar der commanderes:

"Baglæns — dæk!"

stiller Soldaten sig i den ovenmældte Dækstilling ved at træde et ligesaa stort Skridt lige tilbage med venstre Fod, som han nyligen traadte frem, saaledes, at begge Hælene staae lige for hinanden.

4) Ut avancere og retirere.

Naar der skal avanceres, flytter man, staaende i Dækstillingen, paa Ordet:

"avanceer!"

den hoire Fod omrent en halv ALEN frem i lige Linie, og lader strax derpaa den venstre Fod folge efter i samme Afstand og Retning; skal der retireres, da flyttes paa Ordet:

"retireer!"

den venstre Fod først, omrent en halv ALEN i lige Linie, tilbage, og man lader den hoire Fod strax derpaa folge efter i samme Afstand og Retning. Begemets saavelsom Haandens og Klingens Stilling er uforandret som ved Dækstillingen; Skridtene gjores lette og hurtige.

5) Udfaldet

er den Bevægelse, under hvilken man, staaende i Dækstillingen, træder frem med den hoire Fod, for at kunne naae Modstanderen med den forreste Deel af Klingen.

Det øves først paa Tælling, og derefter uden Tælling.

Naar det oves paa Tælling, da maa paa Ordet:

"Stræk til Udfald — Et!"

det venstre Kne aldeles udstrækkes og Høsterne bringes frem, saa at Legemet næsten hviler paa det derved end stærkere hviede højre Kne; derpaa trædes med den højre Fod, paa Commandoen:

"Fald ud, men bliv liggende i Udfaldet — Et!" omtrent een Fod frem i en lige Linie, uden at Foden løftes meer fra Jorden, end nødvendigt, og saaledes, at Bristen af samme kommer til at staae lodret under det beiede Kne. Den højre Haand udfører imidlertid et Hug, hvor ved Haanden, der herved kommer i den fjerde Stilling (Qvarstilling), holdes noget højere, end højre Skulder, Skarpen af Klingen vender til Venstre, Spidsen omtrent i Hoide med Hovedet og Armen aldeles udstrakt.

Overlegemet holdes under Udfaldet lige, og Legemet hviler omtrent lige meget paa begge Benene.

Fra denne Stilling reiser man sig ved Ordet:

"Dæk!"

hurtigt op ved at boie det venstre Kne, trække den højre Fod tilbage, og efter bringe Legemet i Dækstillingen.

Efterat det Foregaaende er vel øvet paa Tælling, udføres det uden Tælling, og maa da paa Commandoen:

"Fald ud — Et!"

de nyligt anførte Bevægelser skee paa eengang, og saa hurtigt som muligt.

Sluttelig øves Mandskabet i, med muligste Hurtighed og gjentagne Gange, at træde i Dækstillingen efter udført Udfald.

Da Udfaldet for det meste bestemmes efter den Hurtighed, hvormed det venstre Kne strækkes, og Tilbagebevægelsen ligeledes beroer paa samme Beens hurtige Bei-

ning, saa er det yderst vigtigt, at disse Bevægelser indøves til muligste Færdighed, som og, at det paasees, at den venstre Fods udvendige Side ingenlunde løftes under Udfaldet, men at Foden med hele den underste Flade hviler fast paa Jorden, og at Ledet i Bristen alene boies.

6) At forandre Stilling af Klingen (changere) samt at engager e.

"Changeer — Et! — To!" o. s. fr.

Med denne Bevægelse, der udføres ved en let og kort Bending af Haanden, har man til Hensigt, at bringe sin Klinge saa kort som muligt over Modstanderens Klinge fra den udvendige til den indvendige Side, og omvendt, dog uden derved at berøre hans Klinge.

Skeer Overgangen fra den udvendige til den indvendige Side, da ender Bevægelsen med, at Haanden holdes i Qvarstilling; skeer den derimod fra den indvendige til den udvendige Side, da ender Bevægelsen med Haanden i Terzstillingen. Bevægelerne, der især tjene til Øvelse for Haanden, maae gjøres snevre og hurtige.

Efterat Changementerne ere lærtes førstikke, da forbindes disse med Engagemerterne, hvor ved Soldaten vænnes til, strax efter Changementet, at legge sin Klinge an mod Modstanderens Klinge.

"Changeer og engageer — Et! — To!" o. s. fr.

Klingens Stilling kan ligeledes forandres, ved at man med Spidsen af sin egen Klinge gaaer under Modstanderens (degagerer), hvilket dog, formedest den sterre Blottelse, man derved giver, ikun sjeldent er anvendeligt, med mindre Modparten holder sin Klingespids heit.

7) At svinge Klingen (espadommere).

Herved forstaaes, at gjøre kraftige paa hinanden følgende skarpe Slag (Hug), enten paa een og samme Side,

eller stiftviis paa begge Sider, saavel fra oven af ned-
efter, som fra neden af opad.

Denne Øvelse har især til Hensigt, at forstaffe Sol-
daten et lost og beieligt Haandled, hvisaarsag den bor
øves meget flittigt.

Mandskabet opstilles hertil i armes Afstand, og i
rettet Stilling til Huggen.

"Der skal espodonneres paa Tælling —
espodonner!"

Nu strekker man Armen og Huggerten frem, Haan-
den holdes i den anden Stilling omtrent i Hoide med
Hovedet, og Spidsen af Klingen i lige Linie og Hoide
med Haanden.

"Get!"

Haandledet og Armen boies saaledes, at Skarpen
af Klingen svinges mod og forbi den venstre Side af Lege-
met, hvorpaa i en vedvarende Bevægelse føres et lodret
og skarpt Hug lige fremad; efter udfert Hug er Armen
aldeles udstrakt, og Haanden og Klingen maa være i den
forinden Bevægelsens Udførelse indtagne Stilling.

"To!"

Haandledet og Armen boies saaledes tilbage, at Ryn-
gen af Klingen svinges imod den hoire Side tæt forbi
Skulder og Ryg, hvorefter Haanden og Armen vendes
saaledes, at man i en vedvarende Sviningning etter kan
udføre det nylichen beskrevne lodrette Hug, o. s. fr., indtil
der commanderes:

"Holdt!"

Herved gør Soldaten strax hoire om, og skuldrer
med Sidegeværet.

Når flere Slag skulle udføres paa samme Side, da
forholdes dermed som ved de enkelte Hug. Slagene bor

ogsaa øves fra neden af opad, hvorved den modsatte Frem-
gangsmaade finder Sted saaledes, at det første Slag
strax udføres fra den rettede Stilling.

Der begyndes med 10 til 20 Slag, og legges Edd
efter anden nogle Slag til, indtil Manden med Lethed og
Ørden kan udføre 50 Slag efter Tælling, hvilket bor
være det høieste Antal, der bor øves, da det er rigtigere
at udføre færre men gode og regelrette Slag, end mange
og mindre kraftige og regelrette.

Når Espadonneren er øvet tilgavns i ovenmeldte
Afstand, lader Voreren Mandskabet foretage samme i en
nærmere Afstand, hvorved det vennes til at gjøre
Bevægelerne snævrere og noiagtigere.

Hvis Folkene Færdighed i at espadonnere paa Tælling
i ovenomtalte Afstand, bor de paa Commandoen:

"Der skal espodonneres uden Tælling —
espodonner!"

foretage de samme Bevægeler med større Hurtighed; dog
maa dette skee i en Arms Afstand, da Klingerne ellers
stede an paa hinanden. Jo nærmere Klingen under Øvel-
sen bringes til Legemet, jo fuldkommere er Bevægelsen ud-
fort; det bor paases, at hvert enkelt Hug altid føres
skarpt og kraftigt, at Armen ikke boies for meget, og at
især den forreste Deel af Klingen virker ved Hugget, hvis-
aarsag Soldaten bor hugge med lost Haandled, og ikke
omfatte Fæstet for fast med hele Haanden; den hoire
Haand holdes omtrent i Hoide med Hovedet, og Klinge-
spidsen maa, efter endt Hug, ved de hoie Slag (fra oven
nedad) være i Hoide med Haanden, og ved de dybe Slag
(fra neden af opad) noget hoiere end Haanden. Der bor
mere sees paa Bevægelernes rigtige, end hurtige, Udfø-

relse, ligesom og at Legemet under Espadonneringen maa holdes aldeles lige og roligt.

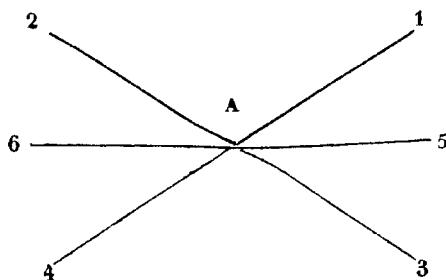
Ovelsen udføres rigtigt med Palladster, eller, i Mangl heraf, med Mandskabets eget Sidegever, der herred aldeles Intet kan lide.

Det er særdeles vigtigt, at Læreren selv gjennemgaaer Begyndelsesgrundene nogle Gange med hver enkelt Mand, forinden han lader Mandskabet samlet udføre Samme.

8) De forberedende Hug.

Bed disse Hug, som altid maae øves med Soldatens eget Sidegever, erholder denne Voielighed og Styrke i Skulderen og Armen, og lører tillige at fore rafte, kraftige og skarpe Hug i alle forskjellige Retninger.

Det er nødvendigt, at betegne den nedenstaende Figur paa en Væg eller en anden Gjenstand, hvorved Rekrutten paa den letteste Maade faaer et rigtigt Begreb om de Hug, som skulle udføres, og hvorved Middelpunktet A omrent maa have Hoide af Mandens Hoved.

a. Forberedelses-Huggene, udførte enkelte paa Tælling.

"Giv Agt — dæk!"

Rekrutten tager Dækningen fremad saaledes, som denne er bestreven under Dækningen.

Heresfter commanderes:

"Forberedelses-Huggene skulle øves enkelte paa Tælling — hug!"

paa Commandoen: "hug!" føres et kraftigt og skarpt Qvarthug som Nr. 1, saaledes, at det vilde gjennemstjære Modstanderens Ansigt fra venstre Tælling nedad til hoire Kind. Hugget udsvinges saavel her, som ved de følgende enkelte Hug, uden at standse, indtil Haand og Klinge efter fuldendt Hug igjen komme i Dækningen fremad.

"To!"

Idet den heire Haand nærmer sig den venstre Side af Hovedet, hvorved Klingespidsen kommer noget bagud, føres i vedholdende Sving et Terzhug som Nr. 2 saaledes, at det vilde træffe Modstanderens Ansigt fra heire Tælling nedad til venstre Kind.

"Tre!"

Haand og Klinge bringes i den Stilling, de have, noget tilbage til Heire, Haanden i Hoide med Hosten, og der føres dernæst et Qvarthug neden fra straat opad som Nr. 3.

"Fire!"

Den hoire Haand nærmer sig til henimod den venstre Albue, hvorved Klingespidsen kommer noget bagud, og herefter føres et Terzhug straat neden fra opad som Nr. 4 saaledes, at det vilde træffe Modstanderens Ansigt i den ansorte Retning.

"Fem!"

Der føres et horizontalt Qvarthug som Nr. 5, hvilket paatvers vilde træffe Modstanderens Ansigt.

"Sex!"

Idet den heire Haand og Klingen paa lignende

Maade som ved Nr. 2 nærme sig den venstre Skulder, føres et horizontalt Terzhug som Nr. 6 efter Modstan- derens Ansigt.

Læreren maa først, ved langsomt forte Hug, forstørre Rekrutten rigtigt Begreb om de anførte Hugs Udførelse og Retning; men senere maa det overholdes, at alle Hug udseres med den mest mulige Raskhed og Kraft, og med løst Haandled.

b. Forberedelses-Huggene, udførte samlede paa Tælling og uden Tælling.

Når Rekrutten godt kan føre de nævnte enkelte Hug, lader man ham gjøre disse samlede, først paa Tælling, og siden uden Tælling, saaledes, at han, efter hvert udført og aldeles udsvinget Hug, strax indtager den Stilling, hvorfra det næfølgende Hug bliver at føre, og da først, efter det sidste eller sidste Hug, igjen tager Dækning fremad.

"Giv Agt — dæk!"

"Forberedelses-Huggene skulle øves samlede paa Tælling — hug!"

Paa Ordet "hug!" føres det straa Qvarthug Nr. 1, hvilket udsvinges, indtil Haand og Klinge komme i Stilling til det følgende straa Terzhug, nemlig Haanden i Terz, med stærkt bejet Arm foran den venstre Side af Hovedet, og Klingespidsen, som er rettet halvt bagud, noget højere end Haanden.

"T o!"

Paa Commandoen "T o!" føres det straa Terzhug Nr. 2, efter hvilket Haand og Klinge komme i Stilling til det følgende Qvarthug opad, Nr. 3, nemlig den højere noget bejede Arm tilbagetrukken til omrent i Linie med

den højre Skulder, Haanden i halv Qvart og halv Terz i Hoide med Hosten, og Klingespidsen næsten lige iveauret.

"T r e!"

Der føres et Qvarthug straa opad som Nr. 3, og efter udført Hug komme Haand og Klinge i Stilling til det næfølgende Terzhug opad, Nr. 4, nemlig Haanden i Terz og omrent $\frac{1}{2}$ God foran samt lidet højere end venstre Albue; Klingespidsen halv tilbage og noget højere end Haanden.

"F i r e!"

Nu føres et Terzhug straa opad som Nr. 4, og efter udsvinget Hug komme Haand og Klinge i Stilling til det følgende horizontale Qvarthug, nemlig i Dækningen fremad til Højre.

"F e m!"

Paa Ordet "Fem!" føres det horizontale Qvarthug Nr. 5, hvorefter Haand og Klinge komme i Stilling til det næfølgende horizontale Terzhug; Haanden i Terz nogle Sommer foran den venstre Skulder, Klingespidsen noget bagud, og, ligesom Albuen, i Hoide med Haanden.

"S e x!"

Nu føres det horizontale Terzhug Nr. 6, og efter udført Hug komme Haand og Klinge i Dækningen fremad.

Saafnart Rekrutten er vel øvet i at føre disse Hug paa Tælling, lader man ham paa Commandoen:

"Forberedelses-Huggene skulle øves samlede uden Tælling — hug!"

udføre alle 6 Hug efter hverandre med muligste Raskhed og Kraft, hvorved Haand og Klinge, efter det sidste Hug, igjen komme i Dækningen fremad.

Det maa paasees, at Rekrutten herved ikke fører Huggene overilet og usuldkommen, men at hvert enkelt

Hug bliver udført skarpt og kraftigt, og der ber 'aldrig tages Hensyn til, om de ved Øvelsen i Troups udførelses af Alle paa eengang, fordi dette, i Betragtning af Folkenes forskjellige naturlige Anlæg, Kraft og Rasched, umuligen lader sig forene med Hensigten.

Bemærkninger.

Alle Hug maae skee med Kraft, udføres meest ved Hjælp af Haandledet, være skarpe og naae længst muligt.

At Kroppen under Hugningen bevæges overdrevent, bidrager Intet til at Huggene vinde i Kraft, og maa ikke finde Sted. Æ Armen ligger Kraften.

For at hugge skarpt, maa Sidegeværet holdes rigtigt i Haanden saaledes, at Skarpen vender derhen, hvor Hugget skal falde. At Hugget gjores skarpt, kjendes derpaa, at Klingen, idet den gjennemfører Luft'en, foraarsager en pibende Lyd. Falder Hugget fladt, er Lyden mere huul.

Den forreste Deel af Klingen maa især virke i Hugget, og ved Hugningen med krumme Klinger er det dersor rigtigt, at omfatte Fæstet mere bagtil, nærmere ved Knappen eller Nitnaglen. Hugget bor især være skarpt og kraftigt paa det Sted, hvor det skal træffe, og Grebet maa under Hugget ikke omfattes for fast med Haanden, fordi dette ellers bliver stivt og hakkende. For med Hugget at naae længst muligt, maa Armen udstrækkes vel, og Overkroppen folge Hugget.

Naar de i det Foregaende indeholdte Dele af Undervisningen skulle oves og gjentages i Afdelinger, hvorved dog ber forudsættes, at hver enkelt Rekrut iforveien behorigen er undervist i samme, stilles Mandskabet i en saadan Afstand, at de ikke ved Huggene kunne bestadige hverandre.

§. 55.

b. De enkelte Hug.

Huggene ere enten enkelte eller sammensatte. De inddeles med Hensyn til Stedet, hvor de falde (træffe), i udvendige og indvendige Hug, saavelsom i høie og dybe, og, med Hensyn til den Tid, paa hvilken de falde, i Udhug, Efterhug, Forhug, Medhug og Modhug.

Et Hug udføres ved Haandens forte og hurtige Dreining, der endes i den Retning, i hvilken Hugget skal falde, samt med en fast Haand og udstrakt Arm; dog bor det aldrig gjores med mere Kraftanvendelse, end at Haanden, hvis Hugget ikke lykkes, kan standse paa det Sted, hvor den skulde have være holdt, hvis Hugget var lykkedes; dersom dette ikke iagttaages, da forhugger man sig og giver derved Blottelse.

Da det er saare vigtigt, at man under Angrebet ikke selv giver sterk Blottelse, fordi Modstanderen kan benytte denne til at anbringe et Forhug, saa maa det paasees, at Hugget fortinligt udføres med Haandledet, og at Armen ikun beies saameget som nødvendigt, for at udføre et kraftigt Hug.

Det maa noie overholdes, at Hugget udføres med Skarpen af Klingen, at den forreste Deel af Klingen især virker i Hugget, og at ved Hug, som føres over Modstanderens Klinge, Overgangen er saa snæver som muligt.

Under Hugget maa Legemet dækkes ved den høire Haands Stilling saaledes, at Haanden, ved et Hug, som føres efter den indvendige Side, holdes noget mere til Venstre, end Klingespidsen, og at den, ved Hug, som føres efter den udvendige Side, holdes noget mere til Høire; ligesom

den og, i begge Tilfælde, holdes omrent i Høide med Hovedet, for særligen at dække samme.

Sæer Hugget paa een og samme Side, og uden at gaae over Modstanderens Klinge, da udføres det ved at trække Klingespidsen noget tilbage, og dernæst ved at føre Hugget ved et kort Sving.

Skal Hugget derimod udføres fra den ene til den anden Side, da seer det ved, i en snoevet Bue, at gaae over Modstanderens Klinge (coupere) fra den udvendige til den indvendige Side, eller omvendt.

1) Det lodrette Hug (Primhugget) er et Hug, fort fra ovenaf ned efter Modstanderens Hoved, hvilket ender med Haanden i den anden Stilling.

2) Det høje Terzhug udføres fra oven af straat ind efter den udvendige Side af Modstanderens Hoved eller Skulder, og ender med Haanden, holdt imellem den anden og tredie Stilling.

3) Det høje Qvarthug udføres paa samme Maade efter den indvendige Side af Modstanderens Hoved, eller den øverste Deel af Brystet, og ender med Haanden, holdt imellem anden og fjerde Stilling.

Begge foranførte Hug kunne og udføres i horizontal Retning, og ende da, hvis det er et Qvarthug, med Haanden i fjerde Stilling, og, hvis det er et Terzhug, med Haanden i tredie Stilling.

4) Det dybe Terzhug føres fra neden af straat op efter Modstanderens udvendige Side, og ender med Haanden, holdt imellem første og tredie Stilling.

5) Det dybe Qvarthug føres fræneden af straat op efter Modstanderens indven-

dige Side, hvorved Hugget ender med Haanden vel om-drejet i fjerde Stilling.

Læreren maa ofte lade Mandskabet udføre ethvert Hug blindt, for at forvisse sig om, at det udføres rigtigt; dette seer ved at Læreren enten trækker sin Arm tilbage, eller og gaaer et Skridt tilbage, idet Hugget udføres.

Alle Hug læres først uden og dernæst med Udfald.

Ligesom man i Begyndelsen lader Manden efter Hugget blive liggende i Udfaldet, for at forvisse sig om, at begge Dele ere udførte rigtigt, saaledes maa han siden vannes til, efter Hugget, strax og med muligste Hurtighed, at træde i Dækstillingen igjen.

"Hug Prime — hug!"

"Hug Terz — hug!"

"Hug Qwart — hug!"

"Hug dyb Terz — hug!"

"Hug dyb Qwart — hug!"

§. 56.

c. Parader (Dækninger).

Disse inddeltes i udvendige og indvendige, som og i høje og dybe.

De udføres ved en fort og hurtig Dreining af Haanden og Klingen imod den Retning, i hvilken Modpartens Hug føres, samt ved et kraftigt Tryk, dog saaledes, at Armen derved bevæges saa lidet som muligt, og aldrig længer ud til Siden, end nødvendigt, for at afværge Hugget.

Korte og raske Parader, for største Dele udførte med Haandleddet, opfange Hugget til rette Tid, hvorimod

man ved vidkloftige Parade ikke alene lettelig kommer for sildigt, men ogsaa herved giver Blottelse paa andre Steder.

Bed enhver Parade maa Skarpen af Klingen feres imod Skarpen af Modstanderens Klinge; ligesom og enhver Parade maa udføres med Styrken af Klingen, og saa nær Fæstet som muligt.

I Almindelighed dannes Paraden rigtigst derved, at man med sin Klinge møder Modstanderens i en næsten retvinklet Stilling.

Paraderne læres først hver for sig, dernæst i Bindelse med hverandre, deels i deels uden nogen bestemt Orden, som og først blindt, dernæst mod Lærerens Klinge.

1) Den høie Terzparade.

Bed denne Parade bringes Haanden lidet til Heire med Fingrene nedad (i tredie Stilling).

Haanden holdes omtrent i Hoide med høire Skulder; Armen er næsten udstrakt, Spidsen af Klingen vendes lidet til venstre Side og omtrent i Hoide med Hovedet.

Denne Parade anvendes imod det høie Terzhug, saavæl som i Almindelighed mod alle de Hug, som feres høit paa den udvendige Side.

Udføres Terzhugget horizontalt, da tages Paraden som ovenanført, kun at Klingen holdes noget mere lodret, samt at Haanden og Klingen feres lidet mere til Heire, og, om nødvendigt, noget dybere. Udfører Modstanderen et lodret Hug efter Hovedet, da afværges det ligeledes med Terzparaden; kun heves Haanden til i Hoide med Hovedet, Spidsen holdes noget mere ud til venstre Side, og Skarpen vender næsten opad.

2) Den høie Quartparade.

Herved feres Haanden noget til Venstre og lidet

fremad med Fingrene opad (fjerde Stilling); Armen holdes næsten udstrakt, Spidsen af Klingen noget til Heire, og endel høiere end Hovedet.

Denne Parade anvendes imod det høie Qvarthug, og i Almindelighed imod alle de Hug, som feres høit efter den indvendige Side.

3) Den dybe Terzparade.

Bed denne Parade feres Haanden lidet til Heire og nedad (imellem anden og tredie Stilling); Armen strækkes ud og nedad, og Albuen trækkes vel ind; Haanden boies opad og vel tilbage, Skarpen holdes næsten nedad; Klingespidsen noget mere til Heire, end Haanden, samt omtrent i Hoide med Skulderen.

Denne Parade anvendes fordeelagtigst imod de dybe Terzhug, og overhoved imod alle de Hug, der feres dybt imod den udvendige Side.

4) Den dybe Quartparade.

Denne udføres derved, at Haanden med udstrakt Arm bringes ned, vel fremad og lidet til Venstre, i halv Quart og halv Terz (næsten i anden Stilling); Skarpen af Klingen holdes straat nedad, Spidsen noget mere ud til Venstre, end Haanden, og omtrent i Hoide med Overarmen.

Denne Parade anvendes mod de dybe Qvarthug, og overhoved imod alle de Hug, der feres dybt imod den indvendige Side.

5) Primeparaden.

Omfestjondt Quartparaden i Almindelighed er den sikreste imod alle Qvarthug, kan dog Primeparaden, under forskellige Omstændigheder, og i Særdeleshed imod Efterhug, anvendes med Fordel.

Bed denne Parade bringes Haanden i første Stilling

lidet til Venstre og i Heide med Hovedet, Armen strekkes vel frem, og samtidigt hermed trækkes Spidsen af Klingen tilbage, og bringes i en Stilling straat nedad til Venstre, med Skorpen straat opad.

6) Nvintparaden.

Denne Parade virker, rigtigt udfort, kraftigt imod det dybe Terzhug, imod hvilket dog, som ovenanfert, den dybe Terzparade ligeledes fordeelagtigen anvendes.

Paraden seer derved, at Klingen, ved en rast Bending af Haandleddet, svinges med Skorpen nedad imod Hugget. Under Paraden er det heire Haandled stærkt bojet; Haanden, halvt i første og halvt i tredie Stilling, staer omtrent i Heide med Skulderen, og Spidsen af Klingens viser nedad og straat fremad, samt holdes noget til Venstre.

Det er saavel ved Prime- som ved Nvint-Paraden af særdeles Vigtighed, at Haanden under Paraden ikke holdes dybere, end dan for hver Parade angivne Heide.

Endsfjondt den Hoide, hvori Haanden bor holdes idet Hugget ender, er anfert ved de foregaaende første fire Parader, er det dog en Selvfolge, at Haandens Hoide derhos stedse maa rette sig efter den heiere eller dybere Retning, i hvilken Modpartens Hug føres, ligesom og, at Klingespidsen, ved den heire Terz- og Nvart-Parade, alt efter Huggets meer eller mindre straa Retning, maa holdes meer eller mindre til den forestrevne Side, samt ved Paraderne for horizontale Hug omtrent lodret iveauret.

"Pareer Terz — pareer!"

"Pareer Nvart — pareer!"

"Pareer dyb Terz — pareer!"

"Pareer dyb Nvart — pareer!"

"Pareer Prime — pareer!"

"Pareer Nvint — pareer!"

Naar ved Øvelsen den ene Mand skal parere den Undens Hug, commanderes kun Hugget, og Soldaten tager da, uden videre Commando, den dertil foarende Parade.

§. 57.

Efterhuggene.

Naar disse skulle anbringes med Fordeel, da ber de udføres med muligste Hurtighed og Neagtighed, og paa den korteste Wei feres efter de Steder paa Modstanderen, hvor Blottelsen er storst.

De inddeltes i korte og lange; de første udføres uden Udfald, blot ved en kort Bending af Haanden, og i Almindelighed blot efter Haand og Arm; de sidste derimod med sædvanligt Udfald og Hug efter Legemet.

Naar ikke Paraden iforveien er udfort sikert, samt kort og kraftigt, lykkes Efterhugget sjeldent; ligesom det og almindeligen er fordeelagtigere at gjøre et Efterhug, naar Modparten har udfort et Hug med Udfald, end naar hans Hug er skeet uden Udfald.

Efterhuggene ere en meget vigtig Deel af Hugnings-evelserne, og bor derfor indoves med særdeles Flid.

De anvendes som oftest med større Fordeel og Sikkerhed, end de enkelte Hug og Finter, imod den Modstander, der er uovet, eller som udfører sine Bevægelser vildt og voldsomt.

Som Efterhug bruges fordeelagtigst de enkelte Hug, da disse kunne udføres hurtigst.

Exereren maa i Ferstningen kun føre Efterhuggene langsomt, for at varne Soldaten til at tage de rigtige

Parader, og altid noie overholde, at denne, for at komme hurtigere tilbage i Dækningen, ikke gjor sit Udfald og Hug usfuldkommend.

Esterhuggene afværges forovrigt aldeles saaledes, som det er omtalt ved Paraderne for de enkelte Hug.

Naar ikke Mandskabet forud averteres anderledes, skeer saavel Udhugget som Esterhugget stedse med Udfald. Naar ved Terz- eller Kvart-Hug og Parader ikke nævnes "dyb", da udføres de stedse heit.

De anvendeligste Esterhug ere:

- 1) "Hug Terz og pareer Terz — hug!"
- 2) "Hug Kvart og pareer Kvart — hug!"
- 3) "Hug Prime og pareer Prime — hug!"
- 4) "Hug Terz og pareer Kvart — hug!"
- 5) "Hug Kvart og pareer Terz — hug!"
- 6) "Hug Prime og pareer Kvart — hug!"
- 7) "Hug Terz og pareer Prime — hug!"
- 8) "Hug Terz og pareer dyb Terz — hug!"
- 9) "Hug Kvart og pareer dyb Terz — hug!"
- 10) "Hug Prime og pareer dyb Terz — hug!"
- 11) "Hug dyb Terz og pareer Kvart — hug!"
- 12) "Hug dyb Kvart og pareer Kvart — hug!"

Commandoordene gjelde alene for den Udhuggende, og de deri foreskrevne Parader angive den Retning, hvori Esterhugget skal falde.

Samtlige anførte Bevægelsær oves først paa Tælling; der commandereres:

"Hug Terz og pareer Terz paa Tælling —
hug!"

Nr. 1 gjor Udfaldet og Nr. 2 parerer; begge blive liggende i disse Stillinger, indtil der commandereres:

"To!"

hvorpaa Nr. 2 fører Esterhugget, og Nr. 1 reiser sig raslet op fra Udfaldet og parerer samme.

"Dæk!"

Begge indtage igjen Dækstillingen.

Paa samme Maade forholdes med de øvrige Bevægelsær, og naar disse saaledes ere vel indevede, da udføres de uden Tælling.

§. 58.

Dobbelte Hug.

Bed disse forstaaes tvende paa hinanden følgende Hug, udførte af samme Fægter, og med muligste Hurtighed.

De ere meer at anbefale som Midler til at forslaffe Haanden Boielighed, Hurtighed og Kraft, end for deres Unvendelighed under Contrahuggen, hvor de endog kunne blive farlige, naar de ikke bruges af en færdig og hurtig Fægter imod en mindre øvet og langsom Modstander.

De udføres i de samme Retninger som de anførte enkelte Hug, men stedse fordeelagtigt fra samme Side.

I Begyndelsen lares hvert Hug for sig og uden Udfald, samt ved strax at tage Dækstillingen efter Hugget; siden vennes Soldaten ligeledes til at lade det sidste Hug følge strax paa det første, uden først at tage Dækstillingen, og slutteligen øves de med Udfald saaledes, at naar det første Hug er skeet med Udfald, og ikke er lykkedes, det andet Hug da strax udføres, forinden man reiser sig i Dækstillingen.

De anvendeligste dobbelte Hug ere:

"Hug dobbelt Terz — hug!"

"Hug dobbelt Kvart — hug!"

Bed Udførelsen af det andet Hug ber der især noie

vaages over, at ikke Armen trækkes tilbage, eller hoies formeget, men at Hugget fortrinligen udføres ved Hælv af Haandleddet.

§. 59.

Finterne (Skinangreb).

Diese bestaae i to, hoist tre, paa hinanden folgende Bevægelser, enten paa een og samme Side (lige Finter), eller fra den udvendige til den indvendige Side, og omvendt (Binkelfinter).

Den eller de første Bevægelser vises (markeres), men med den sidste Bevægelse udføres Hugget.

Bed at markere forstaaes, at gjøre en Bevægelse med Klingen imod eet Sted af Modstanderens Legeme, uagtet man har til Hensigt at udføre Hugget paa et andet; f. Ex. naar man markerer et højt Dvarthug, og hugger ind med høi Terz, da gaaer man over Klingen fra den udvendige til den indvendige Side, og gør en Bevægelse, som om man vilde udføre et højt Dvarthug; men i det Sieblik, Modparten vil dække sig imod denne Bevægelse, gaaer man strax tilbage igjen, og udfører det høje Terzhug.

Finterne kaldes enkelte, naar der blot vises een Bevægelse for Hugget, og dobbelte, naar der for Hugget vises twende saadanne Bevægelser. De første ere de anvendeligste; de sidste udføres ikkun fordeelagtigt med meget lette Sidegeværer.

Da man ved disse Bevægelser har til Hensigt, at forlede Modparten til at give Blottelser, saa ber Bevægelserne (Skinangrebene) udføres med udstrakt Arm, og med ligesaamegen Noiagtighed og Regelmæssighed som de egentlige Hug, der ved samme ere tilsigtede.

Under Finterne lægges Legemet noget meer forover; men man maa vel vogte sig for, ikke at bevæge Armen meer, end hoist nødvendigt, og ikke at gjøre Udsald, forinden man agter at udføre det egentlige Hug.

Af Finterne ere følgende de anvendeligste:

- "Viis Terz og hug Dvart — hug!"
- "Viis Dvart og hug Terz — hug!"
- "Viis Prime og hug Dvart — hug!"
- "Viis Terz og hug dyb Terz — hug!"
- "Viis Dvart og hug dyb Terz — hug!"
- "Viis Prime og hug dyb Terz — hug!"
- "Viis dyb Terz og hug Dvart — hug!"
- "Viis dyb Terz og hug Terz — hug!"

Naar Soldaten har lært at udføre Fintehuggene vedbørligt, lærer man ham at parere disse Hug, og gør ham herved opmærksom paa, at han ikke maa sege at afværge Modpartens første eller anden Bevægelse (Finterne) med samme Kraft og Fuldstændighed, som det virkelige derpaa følgende Hug, og at han, som en Folge heraf, vogter sig for at fore sin Haand og Klinge meer til Siderne op eller nedad, end nødvendigt, for at dække Armen.

Derpaa forenes Fintehuggene med Paraderne saaledes, at Læreren først parerer det mod ham sorte Fintehug, og strax derpaa udfører hvilketomhelst passende Esterhug, mod hvilket Soldaten maa dække sig med den dertil hørende Parade, og saaledes omvendt.

§. 60.

At hilse til Huggen.

Naar Mandskabet staaer i Dæktilling, commanderes:

"Giv Agt — Appel!"

Med Ordet "Appel" gjeres et kort Slag med den høire Hod, og strax derpaa reises baglæn ds op; ved

"Terz!"

fores Haand og Klinge i sædvanlig Terz-Parade-Stilling, og Soldaten seer i det Samme til høire Side; ved
"Qvart!"

fores Haand og Klinge i sædvanlig Qvart-Parade-Stilling, hvorved der tillige sees til Venstre; herpaa trædes, paa Commandoen:

"Dæk!"

etter rasft frem i den sædvanlige Dækstilling.

Denne Hilsen anvendes, forinden den egentlige Hugning begynder, saavel ved den samlede Øvelse paa 2 Geledder, som ved Contrahuggen, og er et almindeligt Heslighedsbevis, som de Paagjældende under Øvelsen vise saavel de tilstedevarende Foresatte som deres Modstander.

§. 61.

Om Øvelsen i Trups.

Før under den daglige Øvelse at kunne gjentage de Dele af Undervisningen, hvormed hver enkelt Mand er blevet bekjendt ved den særskilte Lection, samles Mandskabet i Trups, og udfører da paa Lærerens Commando Alt saaledes, som det er lært ved den specielle Undervisning. Et Geled gjentages Undervisningen i Begyndelsesgrundene, de enkelte Hug samt Paraderne blindt, og Mandskabet opstilles hertil i halv armlos Afstand. Naar de øvrige Dele af Hugningen skulle oves, stilles Mandskabet paa to Geledder imod hinanden. Sidstnævnte Tilfælde inddelles det i et Geled opstillede Mandskab i Nr. 1 og Nr. 2 (første og anden Linie); herpaa commanderes:

"Første (andet) Geled til Huggen fem

Skridt frem ad — Marsch!"

hvorpaa det nævnte Geled marscherer frem middelmaadige

Skridt frem, og gør derpaa "holdt" og "omkring" uden videre Commando.

"Til Huggen — Ret!"

Begge Geledder træde et Skridt til Venstre (Høire) saaledes, at Mandskabet i hvert Geled kommer til at staae lige for hinanden; samtidigt hermed indtages den rettede Stilling til Huggen.

Indrykningen efter Øvelsen skeer paa Commandoen: "Første (andet) Geled skal rykke ind — Marsch!" hvorpaa det staaende Geled gør et fort Skridt til Venstre (Høire), og saasnart det indrykkede Geled er kommet paa Plads, gør det uden videre Commando "omkring."

§. 62.

Førberedelsen til Contrahuggen.

Naar alt Foregaaende er øvet til Sikkerhed og Førighed, bor Soldaten forberedes til Contrahuggen, ved at lære at anvende alle de Hug og Darkninger, hvori han er undervist, paa den fordeleagtigste Maade, og overensstemmende med de Regler, der ere giyne ham ved Undervisningen, hvilket først bor skee i en vis fastsat Orden, og dernæst uden nogen bestemt Orden, for at han saaledes kan vænnes til at udføre de forskellige Hug og Darkninger efter eget Skjonnende, og ligesom Lejligheden tilbyder sig. Der begyndes saaledes først med, efter Lærerens nærmere Bestemmelse, at lade ham fore eller parere alle de enkelte Hug; dernæst lader man den Parerende fore Efterhuggene, hvorved han ikke alene lærer at benytte Modstanderens Blottelser, men denne tillige vænnes til under Angrebet at iagttagte den fornødne Forsigtighed; derpaa lader man den Angribende anvende de dobbelte Hug samt Finterne, og sluttelig foretages Øvelsen med og mod alle Hug.

For at denne nyttige Øvelse kan blive saa hensigtsvarende som muligt, foretages den af tvende Mand saaledes, at den Ene alene maa anvende alle de leerte Hug, medens den Anden alene søger at dække sig mod samme; derpaa larer den Første alene at dække sig mod alle de Hug, som den Anden søger at anbringe, o. s. fr.

De Parerende stilles helst imod en Væg, eller et saadant Sted, der hindrer dem fra at undgaae Hugget ved at retirere, istedetfor at afværge samme med en Parade; det bor noie paasees, at den Angribende noigagtigt overholder Modstanden (Maale), og ikke nærmer sig den Parerende ved at avancere, som og, at der i Begyndelsen hugges let, for at man kan beholde Klingen i sin Magt.

For at sikre Mandskabet for Beskadigelse, bor det, saavel ved denne Forberedelse, som senere under Contrahugningen, stedse være forsynet med Masker og Brystværn, samt en udstoppet Handkje paa den hvide Haand.

§. 63.

Contra h u g g e n .

Dette er en, ikke forud aftalt, Folge af Hug og Dækninger, hvorved man har til Hensigt, at forsøre sig selv, og at beskadige sin Modstander.

Herved bor Læreren noie paasee, at alle Angreb og Parader anvendes hensigtsvarende, og at de udføres saamægt muligt overensstemmende med de Regler, som ved hver enkelt Deel ere fastsatte, samt at der ikke hugges vildt og uregeltret; at Folkene vænne sig til fermt at parere, og ikke sege at undgaae Huggene ved at trække Armen eller det hvide Been tilbage, eller og at retirere; at ikke enkelte, men alle de forskjellige ovenfor anførte Bevægelser oves, da denne Øvelse ellers bliver for eens-

formig; at Stillingerne ere frie og smukke, og at Bevægelserne udføres med Munterhed og Hurtighed, dog uden at udarbe til Woldsomhed.

Det bor være en Hovedregel ved al Contrahuggen, at man først og fremmest søger at sikre sig selv.

Man maa i Begyndelsen hugge forsigtigt, og prove Modpartens Angrebs- og Forsvars-Maade, og derpaa forlede ham til saadanne Bevægelser, hvorved han giver de største Blottelser, for at kunne benytte disse.

Ligesom korte, levende Apeller, lette Tryk og korte Slag paa Klingen ofte ere Midler til at forlede Modparten og bringe ham i Forlegenhed, saaledes bor man aldrig sege at bewirke dette ved upassende Tilraab, Stoien og vilde Bevægelser.

Efterhuggene bor stedse ske med største Hurtighed, men derhos med Forsigtighed, da der ofte ved det første Udhug haves til Hensigt at forlede Modparten til et Efterhug, for, om muligt, at kunne drage Fordeel af dette.

Udfører Modstanderen en vidtlestig Bevægelse for at anbringe sit Hug, og herved giver Blottelse paa Armen, da afbenyttes denne til at anbringe et Forhug.

Lager Modstanderen en vidtlestig Parade, og herved viser sterk Blottelse, da afbenyttes denne til at anbringe et fort kraftfuldt Hug, idet man hurtigt gaaer tilbage i Dækstillingen.

Strækker Modstanderen sin Klingespids langt frem, da udføres et fort kraftfuldt Hug (Battut) fra Svagen ned imod Styrken af hans Klinge, og den herved foraarsagede Blottelse afbenyttes.

Mod den Modstander, der stedse eller ofte angriber ved at gaae frem, maa man sege at anbringe bestemte

Forhug eller Dieblikshug i samme Dieblik, han sætter Go-
den frem, for at standse hans Fremtrængen.

Mandskabet bor instrueres om, at der, naar Leillighed
gives, ligesaavel bor udføres Hug efter Haand og Arm,
som efter den ovriga Deel af Legemet.

Saaasnart et Hug er faldet paa een af Siderne, bor
Hugningen for et Dieblik standse; et Hug, endog blot løst
ført, bor aldrig negtes.

Den Fægtende bor staae fermt under Contrahuggen,
og ikke bryde den rette Afstand, ved urigtigen at nærmre
eller fjerne sig.

Alle Hug maae feres med muligste Hurtighed; men
man maa strax efter Hugget træde i Dækstillingen, eller
tage den Parade, som efter Omstændighederne gjores nød-
vendig, for at sikre sig for det muligen folgende Efterhug,
og desaarsag holde skarpt Øje med Modstanderens Klinge.

Efter alle Parader bor der føres raske Efterhug ef-
ter de Steder, hvor disse fordeelagtigen kunne anvendes.

Alle Bevægelser bor saameget som muligt udføres
ligesaa regelrette som ved Undervisningen; vilde og vold-
somme Bevægelser medfore stedse farlige Blottelser.

Det bemærkes, at det lodrette Hug (Prime - Hugget)
ikke med Fordeel er at anvende i alvorlig Fægtning, naar
Modstanderen er forsynet med Hovedbedækning, da Hug-
get her taber sin Virkning, hvisaarsag Huggene efter Ho-
vedet, under saadanne Omstændigheder, bor føres fraat
eller horizontalt.

Ottende Afdeling.

Hugning for Trainconstablerne.

A. Forberedelsen til Fods.

§ 64.

Dækningerne.

1) "Giv Øgt — dæk!"

Fra den rettede Stilling, med skuldret Sidegevær,
trædes paa Ordet "dæk!" med venstre Fod omtrent 2 Fod
ud til Venstre, og den venstre Haand holdes saaledes frem
foran Underlivet, som om Toilerne havdes i den. Over-
kroppen lægges noget forover, og Sidegeværet bringes med
Haanden i Terz raslt frem foran og lidet høiere, end
heire Skulder; Grebet omfattes med den fulde Haand,
hvorfed Commelfingeren maa ligge om Siden, og ikke paa
Kryggen, af Hæstet; Armen er næsten udstrakt, Klingen
skaat opad til Venstre, og Spidsen noget fremad saale-
des, at Rekrutten under sin Klinge netop kan see hele sin
Modstanders Krop.

2) "Fremad til Høire — dæk!"

Paa Commandoordet "dæk!" dreier Rekrutten sig fra
den myligt bestrevne Stilling lidet i Hofterne til den fore-